

Danes priloga: slika EDWINE BOOTH

Poštna plačana v gotovini

Roman

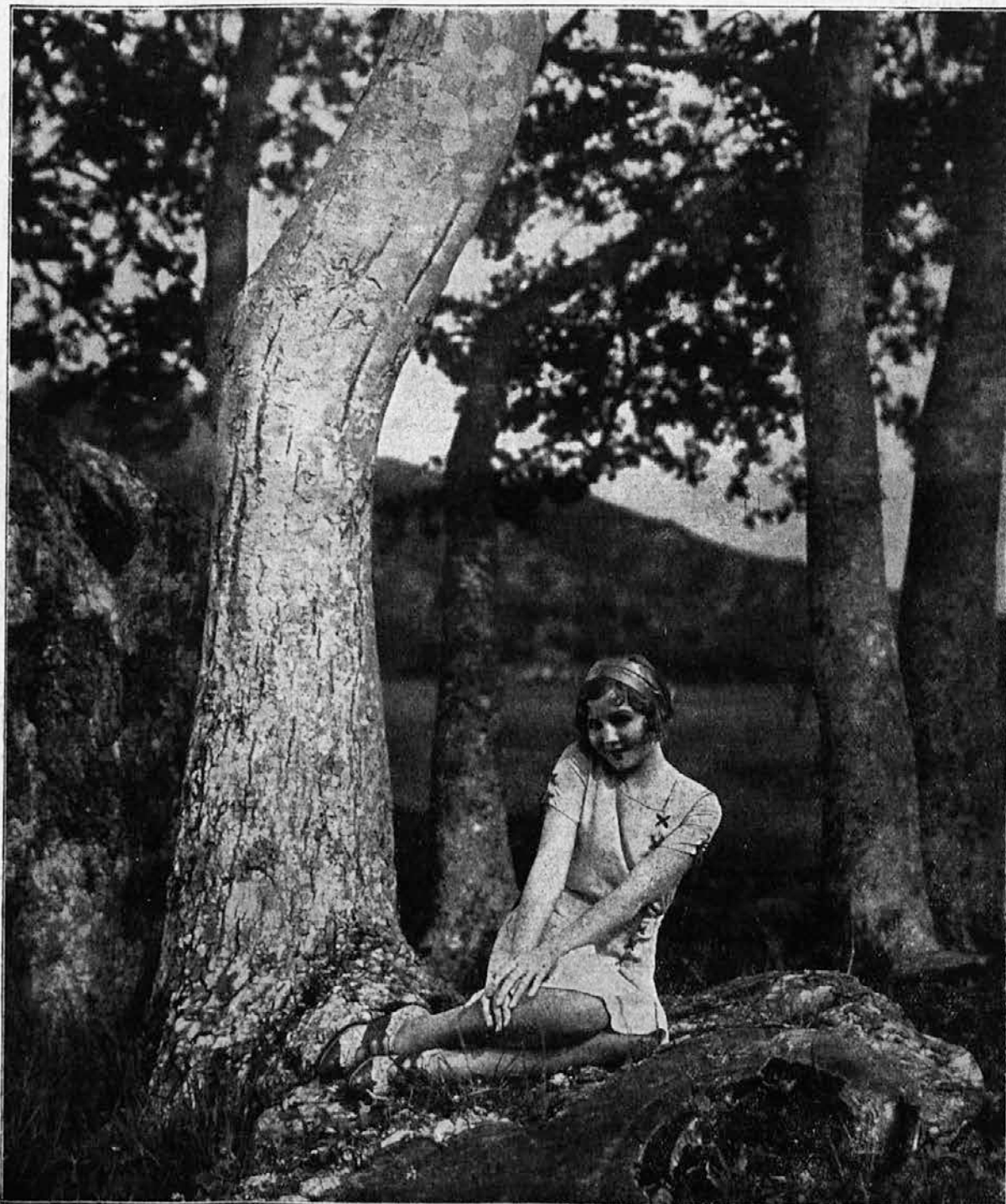
2. 11. 1931
DIN
2

ilustrovan družinski tednik · izhaja v četrtek

III. leto

V Ljubljani, velika noc 1931

Štev. 14

Pomlad prihaja!

Foto Paramount

V nemških listih beremo: Protestantški župnik Stern v Waldwimmersbachu je ustanovil „Narodnosocialistično župniško zvezo“. Dobro. Pikantnejše je to, da si za maše „okrasi“ oltar z jeklenimi čeladami, sabljami in puškami...

*

V Braziliji so avtomobilisti največji dobrotniki prebivalstva. Ne glede na to, ali imajo velik ali majhen avto, morajo na leto plačati 5000 Din davka, in sicer kar osem davkov: za avtomobilsko številko, prometni davek, davek za podporo siromakov, prispevek za snažnje mestnih cest, prispevek za vzdrževanje ljudskih šol, doklado k splošnim davkom, davek za vzdrževanje cest in koncesijski davek za avto.

*

Bliskovne vlake pripravljajo v Nemčiji. Med Berlinom in Devinom so preizkusili vlak, ki doseže 140 km na uro! Devet in trideset metrov na sekundo! Novi vagoni so iz samega jekla; preizkusili so jih polni dve leti. Baje se zračno v kratkem resno baviti z mislijo, da uvedejo te „bliskovne“ vlake na vseh važnejših progah v Nemčiji.

*

Kjer moški odpravijo, se ženske obneso! Dunajčanka Ida Jollesova je odpravila v Ameriko in izposlovala avdijenco pri prezidentu Hooverju, da posreduje za dunajske čipkarice. Po novi ameriški carinski predlogi je prizadela avstrijske čipke v Ameriki 90% na carina, kar je izvoz v USA popolnoma onemogočilo. Gospa Ida pa je znala gospodu Hooverju tako lepo govoriti, da je izdal naredbo, s katero se carina na dunajske čipke zniža na 40 odstotkov.

*

Organizacija sovjetskih „brezbožnežev“ se je obrnila na vlado, naj splošno prepove poročne prstane. Člani komunistične stranke so že pred delj časa dobili ukaz, da morajo odložiti poročne prstane. To naj menda že na zunaj dokazuje zakonsko nevezanost in občo svobodo seksualnosti v komunističnem paradizu.

*

Umora svoje ljubice obtoženi in pred sodiščem oproščeni Gustav Bauer si je v dunajskem preiskovalnem zaporu kratil čas s sestavljanjem ugank, križank in podobnega. Razen tega je komponiral tudi šlagerje; napravil jih je okoli petdeset. Upajmo, da bomo katerega od njih v doglednem času imeli priliko slišati v kinu, ali pa vsaj na gramofonski plošči. „Kšeft“ bi bil vsekako!

Neznanka

Napisal Villiers de l'Isle-Adam

(Gl. „Roman“ št. 13)

Prijel je za prijazno ponujeno mu roko, se sklonil nad njo in jo nežno poljubil.

„Ali mi hočete podariti cvetlico, ki ste jo nocoj imeli v laseh?“

Neznanka je molče vzela blede cvetlico iz las in jo dala Felicienju.

„In zdaj zbogom! Zbogom za zmerom!“ je rekla.

„Zbogom?“ je zajecjal. „Torej me ne ljubite? O, poročeni ste?“ je zdajci bolestno zavpil.

„Ne.“

„Se prosti? O, hvala Bogu!“

„In vendar me morate pozabiti. Morate, gospod.“

„Toda vi ste mi dražji od življenja! Ne morem več biti brez vas, le od zraka bom živel, ki ga vdihavate. Ne razumem: Pozabim naj vas? Zakaj?“

„Ker sem žrtev hude nesreče. Užalilo bi vas na smrt, če bi vam priznala — in to je nepotrebno.“

„Katera nesreča bi mogla ločiti dva človeka, ki se ljubita?“

„Moja nesreča.“

Zaprta je oči, ko je izgovorila ti dve besedi.

Ulica je bila popolnoma prazna in zapuščena. Prišla sta bila do nekih hišnih vrat, ki so držala v zaprt prostor, nekak žalosten vrt; bila so odprta na stežaj, kakor da jima hočejo dati pribežališče.

Felicien jo je nežno objel čez pas, in ni se mu upirala; kakor razvajen otrok, ki se mu mora njevova volja izpolniti, jo je odvedel v temo samotnega vrta.

„O, kako vas ljubim.“ je bilo vse, kar je mogel zajecljati s trepečočim glasom, ko sta se ustavila.

Tedaj pa je mlada žena sklonila glavo na prsa njega, ki jo je ljubil, in je rekla z grenkim glasom, polnim obupa:

„Ne razumem vas. Od sramu bi najrajši ta trenutek umrla. Vaših besed ne slišim! Vašega imena ne bi razumela, ne čula vaših vzdihljajev! Ne čujem utripov vašega srca. Ali ne vidite teh strašnih muk, ki jih moram trpeti? Ne slutite jih? Gluha sem!“

„Gluhi?!“ je vzkliknil Felicien z neznanskim strahom in vztrepetal od nog do glave.

„Da. Že več let. O, človeška znanost je nemočna za to moje trpljenje in me ne more rešiti iz zlovesče tišine, ki me obdaja. Gluha sem kakor nebo, gluha kakor grob, gospod. Preklinjam tisti dan, ko me je ta bolezen ubila. Pa ne morem nič izpremeniti. Tako, zdaj veste — pustite me!“

„Gluhi.“ je ponovil Felicien, ki ga je strlo to neverjetno razodetje. „Gluhi?“

Potlej pa je živahno vzkliknil: „Saj ste bili nocoj v operi! Ali mar niste ploskali Malibranovi?“

Utihnul je, misleč, da ga ne more razumeti. Njeno razodetje se mu je mahoma zadelo tako grozno, da se mu je videlo malone smešno.

„V operi?“ je odgovorila in se grenko nasmehnila. „Pozabljate, da sem imela dovolj časa naučiti se čitati občutke ljudem z obrazov. Plemenita umetnica je bila vredna, da ji pokažem svoje simpatije. Ne mislite? In potem: moje priznanje ji je moralo pomeniti več kakor ploskanje navdušenih diletantov. Zakaj tudi jaz sem bila prej glasbenica.“

Felicien jo je zmedeno pogledal. Prisilil se je v nasmeh in rekel: „O, nikar se ne igrate z mojim srcem — ali ne vidite, da sem na kraju obupa? Pravite, da mojih besed ne razumete, in vendar mi odgovarjate!“

„O.“ je odgovorila, „čudite se, prijatelj, ker mislite, da mi je to, kar mi govorite, či-

sto novo. O, ne! Vidite, tako mi je, kakor bi mi zadajali vprašanja, na katera vem že vnaprej vse odgovore. To se mi dogaja že leta — vedno isto. Vloga je, ki jo igram, katere fraze so mi s strašno nujnostjo predpisane. Te svoje vloge sem si tako gotova, da bi, če bi vas hotela uslišati — in to bi bilo zločin — če bi hotela svojo žalostno usodo samo za nekaj dni zvezati z vašo, da bi vedno in vedno pozabljali na strašno razodetje, ki sem vam ga napravila. Zbudila bi v vas iluzijo, da vam hočem dati prav toliko kakor vsaka druga ženska. Ne bi mi verjeli, da vaših besed ne bi bila razumela, tako gotovo bi jih vse uganila in razbrala z vaših ustnic. Zato ne misliva več na to. Prosim vas.“

To pot ga je zazebló v dno srca.

„O,“ je rekel, „kje imate pravico pripovedovati mi tako krute stvari? Če tudi je tako kakor pravite, sem vendarle pripravljen združiti svojo usodo z vašo, in čeprav bi to zame pomenilo večni molk. Moja ljubezen bi vam dala nadomestilo za vse, kar bi morali trpeti zaradi svoje nesreče.“

Mlada žena je vztrepetala in s čudnim leskom v očeh pogledala Feliciena.

„Ali mi ponudite roko in bi malo stopila po ulici? Domišljajva si, da je pomlad in da hodiva v solnčnem svitu po drevoredu senčnatih dreves. Tudi jaz bi vam nekaj povedala, česar ne bo nikoli več čulo moško uho.“

Krenila sta z roko v roki po ulici.

„Poslušajte,“ je rekla, „poslušajte vi, ki čujete zvok mojih besed. Kako se je moglo zgoditi, da sem takoj, ko ste me ogovorili, vedela, da tega niste storili iz nečistih namenov, zakaj sem vam odgovorila — ali veste? Samo zato, ker sem se naučila brati z obrazov in iz kretanj čuvstva, ki ravnajo dejanja ljudi: to je čisto prirodno, nekaj posebnega pa je, da umem z ne-

„Roman“ stane

1 mesec 8 Din, ¼ leta 20 Din, pol leta 40 Din, vse leto 80 Din. — Račun poš. hr. v Ljubljani št. 15.393. — Dopisi: „Roman“, Ljubljana, Breg 10. — Naročnina za inozemstvo (vse leto): v Avstriji 14 šilingov, Nemčiji 9 mark, Franciji 50 frankov, na Čehoslovaškem 70 kron, v Italiji 40 lir, Belgiji 14 belg, Angliji 9 šilingov, Holandiji 5 goldinarjev, Egiptu pol funta, Severni Ameriki 2 dolarja. Za ostalo inozemstvo vseletno 120 Din v valuti dotične države, pol leta pa 60 Din. Posamezne številke: v Jugoslaviji po 2 Din, v Italiji pa po 80 stotink.

skončno natančnostjo in zanesljivostjo premeriti vso globino in vrednost čuvstev človeka, ki govori z menoj. Ko ste se odločili to storiti, kar ste sami hoteli imenovati nespodobnost, ko ste me na lepem nagovorili, sem bila morda edina ženska, ki sem isti mah doumela in znala prepoznati pravi pomen vaših besed.

In zdaj, prijatelj, vam hočem razodeti svojo skrivnost. Žalostna usoda, ki je razdrla mojo zemeljsko srečo in me tako hudo prizadela, mi je nekaj vendarle dala: mojo notranjo svobodo. Osobodila me je one duhovne gluhosti, ki je lastnost večine žensk. Napravila je mojo dušo sprejemljivo za razodetje tistih večnih stvari, ki so mojemu spolu drugače za vekomaj zaprta. Da, jaz sem gluha... a one! Kaj čujejo one?... Kaj čujejo iz ljubavnih besed, ki jim jih govore moški, drugega kakor samo neke glasove? One čujejo samo vnanji zvok besed, globoki, notranji, skriti zmisel pa jim je neznan. Njim je dovolj, da vedo, da se jim moški laskajo.“

VSAK DAN 1 VPRAŠANJE

Odgovori na 218. strani

1. Koliko je po najnovejših podatkih ljudi na svetu?
2. Ali je v svinčniku kaj svinca?
3. Kako napravijo Eskimi z mrličji?
4. Kdo ima najbolj bele zobe?
5. Kateri del človeškega telesa rase do njegove smrti?
6. Zakaj se saharin tako imenuje?
7. Kateri prekop prevozi največ ladij?

„O Bog!“ je zamrmral Felicien.

„Da,“ je povzela neznanka. „Ženske se te duhovne gluhosti le redko osvobode — morda za ceno, kakršno sem morala plačati jaz. Vi moški mislite, da so ženske neka skrivnostna bitja, ker razumejo samo dejanja. One se vam zde zagonečne, in baš to se ženskam laska, ponosne so na to in vas izzivajo, da bi jih skušali pogoditi. Moški se čuti počaščenega, ker sme ugibati njihovo skrivnost, svoje življenje razdere, da dobi za ženo kamenito sfingo. In nikomur ne pride na um, da je skrivnost, naj bo še tako grozna, enaka ničli — dokler se ne razodene.“

Neznanka je utihnila.

„Nocoj sem grenka,“ je nato nadaljevala, „in povem vam, zakaj. Nič več ne zavidam svojih tovarišic za to, kar imajo, ker sem izprevidela, kako to rabijo. O, tudi jaz morda ne bi bila boljša. Toda zdaj ste prišli vi, ki bi ga bila ljubila. Vidim vas, spoznam vas, dušo vam berem iz oči. Ponujate mi srce in roko, in jaz tega dragocenega daru ne smem sprejeti.“

Mlada žena je skrila obraz v dlani.

„O,“ je odgovoril Felicien čisto tiho in s solzami v očeh, „toda dih tvojih ustien bom vendar smel poljubiti — razumi me! Molk najine ljubezni bi jo napravil še čistejšo, še bolj božansko. Moja ljubezen do tebe bo še bolj zrasla v tvojem trpljenju in v skupni nesreči. Ljubljena žena, bodi moja, živi zame!“

Pogledala ga je s solzami očmi, in potem je rahlo položila roko na njegovo ramo.

„Priznati morate, da ni moč,“ je rekla prijazno, a odločno. „Poslušajte me do konca. Vse vam povem, vso svojo notranjost vam razodenem... potem pa vam ne bom nikoli več govorila, nikoli več me ne boste videli... a ne bi hotela, da bi me pozabili.“

Konec prihodnjic

„TRADER HORN“

(KLIC PRAGOZDA)

Dnevnik W. S. VanDyka,
voditelja MGM-ove filmske ekspedicije po Osrednji Afriki

Predgovor

KAKO JE NASTAL ROMAN „TRADER HORN“

Nekega lepega popoldne sedi pisateljica Ethelreda Lewis na stopnicah pred svojo hišo v Johannesburgu v Južni Afriki, ko pride čez vrta k njej neki starec, oprtan z velikim nahrbtnikom. Vpraša jo, ali ne bi od njega kaj kupila, in ji pokaže kuhinjsko rešetko. Toda ona odkima. Ze ga hoče odsloviti, toda nekaj na njegovem markantnem obrazu ji reče, naj tega ne stori. Začne z njim govoriti in ga izpraševati — in iz tega izpraševanja se rodi roman „Trader Horn“ (Krošnjar Horn), izredno napet roman, poln nenavadnih doživljajev in prečudnih avantur — roman, ki ga je napisala Miss Lewis in ki je pred tremi leti v triumfu zavzel ves svet.

Toda ta nenadejana izprememba, ki je iz krošnjarja Horna komaj šest mesecev potem, ko je še s kuhinjsko robo trkal od hiše do hiše, napravila junaka velikega romana, ni njegovega značaja prav nič izpremenila. Alfred Alojzij Horn, ki ga njegovi nešteti prijatelji iz osrčja Afrike še danes poznajo samo pod imenom „Krošnjar Horn“, je danes, čeprav slaven mož, prav tako kakor prej velik pustolovec in zabaven pripovedovalec istorij. Slava ga ni pokvarila. In ko se je na opetovane prošnje svojih ameriških prijateljev naposled vendarle odločil, da pojde pogledat v Novi svet, je potoval prav tako kakor je bil vajen od poprej: na trdem lesenem ležišču, ogrnjen v preprosto odejo — čeprav mu je bilo že več ko sedemdeset let, in čeprav so ga po sili hoteli spraviti v udobno kabino. „Staro obleko“, jim je odgovoril z nasmehom, „je težko odložiti.“

Če bi hoteli popisati vse poklice, ki se je krošnjar z njimi ukvarjal v svojem dolgoletnem pustolovskem življenju, bi napolnili debelo knjigo. Ko je leta 1871 zapustil Anglijo in se na svojem prvem potovanju izkrcal v Zapadni Afriki, je kakor sam pripoveduje, najprej kupčeval z vsem mogočim tropskim blagom; potlej se je spravil na lov na slone, leve in leoparda,

bil je detektiv v službi Scotland-Yarda in svoji lastni; nekaj časa se je preživljal s slikanjem živali in zveri; bil je rudolovec za baker in zlato, in naposled krošnjar hišnih potrebščin — vmes pa je imel še več drugih čudnih poklicev. Horn je nemara na svojih potovanjih po črnem kontinentu prišel bolj v dotik z divjimi afriškimi plemeni kakor katerikoli drugi belec.

Ko je Trader (tako ga tam kratko imenujejo) prišel v Ameriko, si je s svojo prijaznostjo in odkritim in skromnim nastopom na mah osvojil ljudi. Kadarkoli je prišel v družbo, je vedel povedati katero novo istorijo iz neizčrpne zakladnice svojega spomina, in vsakteri je bil vtisnjen pečat absolutne resničnosti.

Zadnja tri leta je „krošnjar Horn“ potoval križem sveta. Pred nekaj leti se je odpeljal na Angleško nalašč samo zato, da vidi svojega najmlajšega vnučka. Njegova hči, ki je tam poročena, ga je na vsak način hotela pregovoriti, naj ostane pri njej, toda njega ni strpelo: bil bi ves nesrečen, če bi mo-

ral do smrti živeti na istem kraju, in pravi, da mora najmanj še enkrat ali dvakrat potovati v Osrednjo Afriko, da obnovi svoja stara znanstva.

KRATKA VSEBINA ROMANA „TRADER HORN“

Alojzij Horn, dolgoletni potujoči trgovec na afriških rekah, se je odpravil na nevarno potovanje v džunglo. Spremlja ga Peru, še mlad sin nekega Južnega Američana, ki je bil pred leti dober Hornov prijatelj. Tako prodirata ob reki v džunglo, ki je polna krokodilov in povodnih konj. Mladi Peru ne more prav verjeti, da bi bilo to potovanje tako nevarno — tedaj pa odkrijeta okostnjake, ki jima nazorno dokažejo, da domačini niso miroljubni in krotki ljudje, nego jako nevarni ljudožrci.

Pustolovca prideta med tem do nekega pol civiliziranega plemena, kjer ravno ponujata svoje blago, ko zdajci začujeta iz pragozda udarjanje bobnov. To je znamenje, ki se z njim divja plemena sporazumevajo, da se začno „žužu“, to je, divji plesi in daritve bogovom. Zato se naglo poslovita od divjakov in kreneta dalje ob reki, da se skrivata pred ljudožrci. Ravno se hočeta utaboriti, ko zagledata nosača Editha Trendove, vdove po misijonarju, ki jima pove, da potuje h krvoločnim Isorgom. Pred dvajsetimi leti je v boju z divjaki izgubila moža in hčerko, še dojenko, vendar trdno veruje, da ji otrok še živi. Zvedela je, da je pri Isorgih neko belo dekle, ki ga divjaki molijo kot svojo boginjo, in zdaj gre k njim pogledat, ali ni to njena hči.

Horn ji odsvetuje, naj nikar ne gre k Isorgom, češ da še noben belec ni ostal živ, ki je prišel k njim; pove ji, da se teh divjakov celo afriški črnici boje. Ona pa se za vse njegove svete ne zmeni in odkloni tudi njegovo spremstvo, češ da se ji kot neoboroženi ženski ni treba bati, če bi jo zagledali skupaj z oboroženim belcem, bi jo pa gotovo napadli. Horn se vda; pove pa ji, da pride čez nekaj dni za njo, da ji pomaga, če bi se ji kaj pripetilo.

Res vidimo čez nekaj dni Horna in Peruja z orjaškim puškonoscem Rencherom na čelu, kako iščejo njeno sled. In nenadoma jo zagledajo mrtvo ob znožu slapa — nosači in spremljevalci so se očitno ustrašili Isorgov in pobegnili, njo pa prepustili sami sebi. Naši prijatelji pridejo srečno čez slap ter se med boji

DUNCAN RENALDO V VLOGI PERUJA (FOTO MGM)

TRADER HORN

z leopardi, nosorogi in drugimi zvermi pretolčejo do vasi. Tam pa jih Isorgi vjamejo in njihov poglavar zapove, naj jih mučijo. Baš takrat se prikaže „bela boginja“, ki se silno začudi, ko zagleda drzne belce. Peru misli, da jih hoče rešiti, in položi proseč svoje roke na njene. Ona pa se nad tem razsrđi in ga udari z bičem. Peru se ne zgane in niti ne trene z očmi, ker noče tem divjakom pokazati strahu in bolečin. Deklico, ki drugače v divjosti prav nič ne zaostaja za Isorgi, to vendarle nekoliko zgane.

Takrat se začno plesati „žužu“ in divjaki priženejo Horna, Renchera in Peruja na sredo svejega tabora, da jih začno mučiti. Toda deklica je bila že sklenila rešiti jih. Svečenikom pove, da še ni prišel čas za njihovo smrt, in tako se ji posreči pregovoriti jih, da jih sme prepeljati v čolnu čez jezero. Ko so na oni strani, požene čoln na sredo jezera in vsi trije z deklico vred pobegnejo v džunglo.

Na begu morajo prenašati neverjetne težave in nevarnosti, vendar so v strahu, da jih Isorgi ne dohite. Njihovo edino orožje so ošiljene valice. Naposled pa jih črnici le dohite. Horn vošlje Peruja in deklico v eno smer in naroči Rencheru naj pazi nanjo, sam pa se obrne v drugo

smer, da bi speljal Isorge na krivo. Takrat šele Horn spozna, da ljubi deklico, ki ji je kakor mu je njena mati povedala Nina ime. Pa tudi Peru je zaljubljen vanjo. Horn bi najrajši ostal pri njej, ker pa ve, da bi jo tako samo pogubil, se naposled, čeprav s težkim srcem, poslovil od nje in Peruja.

Toda Renchero, ki mu je Horn naročil, naj pazi na deklico, vrže tovor s sebe in pride za Hornom, ki ga noče zapustiti. Moža zakurita ogenj, da tako privabita Isorge, nato pa se skušata rešiti čez močvirje, ki kar mrgoli krokodilov. Ko sta srečno na drugem bregu, zažgo Isorgi ogenj, hoteč jih z dimom pregnati iz gozda. Renchero in Horn ležeta na posekana debela in jih pokrijeta z vejami in travo — takrat pa prileti kopje in zadene črnca v prsa. Zvesti nosač umre v Hornovem naročju in njegove poslednje besede so: „Moj brat — dober strelec.“

Peru in deklica prideta po dolgem in težavnem potovanju do plemena čudnih pritlikavcev, ki mrze Isorge in zato oba begunca prijazno sprejmo. Nato ju spremijo do naselbine belcev, kamor pride kmalu tudi Horn. Videč, da se Peru in Nina ljubita, sklene, da se odpove svoji ljubezni, češ da je ta reč samo za mlade ljudi. Zato ju Horn pošlje na ladjo, ki naj ju odpelje v civilizirane dežele. Peru ga povabi s seboj, toda lovec Horn odkloni: „Ne morem živeti brez Afrike.“

In tako ga vidimo, kako spet potuje ob reki, in z njim je Renchero mlajši brat...

Elitni Kino Matica

Telefon 2124

Fra Diavolo

filmska opera. V glavni vlogi sloviti pevec Tino Pattiera

„Kralj jazza“

prekrasna filmska revija v naravnih barvah. V glavni vlogi pevec najlepših ljubeznivih pesmi John Boles

Taka je vsebina velezanimivega romana „Trader Horn“ (izgovori Trejder Horn), ki je v Ameriki in Evropi zbudil toliko pozornosti in priznanja. Ena njegovih največjih vrlin je ta, da ni nastal iz domišljije pisateljice, nego ga je napisala življenje samo. Pestro, mnogobarvno pustolovsko življenje belcev in belk v vroči Centralni Afriki, sredi divjakov in ljudožrcev.

In prav ista vrlina odlikuje tudi VanDykov potopis ameriške filmske ekspedicije, ki je šla na lice mesta filmat roman „Trader Horn“, in ki ga začnemo priobčevati v prihodnji številki: verna slika življenja v vroči Afriki, zraven pa obilica nenadejanih epizod, ki spremljajo filmsko karavano na njenem potovanju, in ne nazadnje tudi zdravi, sočni humor, ki je sol vsakega dobrega potopisa.

*

Potopis „Trader Horna“, ki začne izhajati v prihodnji številki „Romana“, je edino poročilo o snemanju filma istega imena. Drugi filmi s podobnim imenom niso s „Trader-Hornom“ v nikaki zvezi.

EDWINA BOOTH.

„BELA BOGINJA“
IZ „TRADER-HORNA“
(FOTO MGM)

Smotka

Napisal Håsse Zetterström

Popoldne sem stopil v trgovino z igračkami in si kupil ponarejeno smotko, ki je bila pravi smotki tako podobna, da sem se ustrašil, da se ne opečem z njo. Bila je namreč na videz prižgana in žareča.

Plačal sem jo in potem stopil v tramvaj, da se odpeljem v restavracijo, kjer navadno večerjam. Sedel sem v kot, potegnili iz žepa list in vtaknil ponarejeno smotko v usta.

Čez nekaj časa sem pogledal čez list. Vseh oči so bile uprte vame. Nihče ni nič rekel, toda oči so govorile.

Na prvem postajališču se je vzdignil neki „prijatelj reda“, ki je sedel blizu izhoda, odprl vrata in rekel izprevodniku:

„Ali je v vozu dovoljeno kaditi?“

„Ne,“ je rekel izprevodnik, „kajenje je prepovedano!“

„Toda notri sedi neki gospod, ki kadi!“

Izprevodnik je stopil v voz, napetost je bila velika, krenil je naravnost proti meni in rekel:

„V vozu je kajenje prepovedano!“

„Vem!“ sem rekel.

Izprevodnik se je vrnil na ploščad, zakaj bližalo se je spet postajališče in je moral voz ustaviti.

Obdržal sem smotko v ustih. Razpoloženje v občinstvu je bilo napeto da nikoli tega. Neka starejša dama je morala celo izstopiti. Čez pet minut je vstal neki „prijatelj pravice“, ki je sedel „prijatelju reda“ nasproti, odprl vrata na zadnjo ploščad in rekel z določnim glasom:

„Izprevodnik, vaša dolžnost je skrbeti za to, da se ljudje ravnajo po predpisih. Kajenje je v vozu prepovedano, ta gospod pa neprestano kadi!“

Tedaj pride izprevodnik naravnost k meni in reče na glas:

„Če hočete še dalje kaditi, morate izstopiti!“

Naredil sem se glubega, toda izza časopisa sem zasepetal:

„Gospod izprevodnik, smotka je ponarejena! Ali ne vidite, da ne gori?“

Izprevodnik je šel ven, in na obrazu mu je igral nasmešek.

Na postajališču se je tramvaj ustavil. „Prijatelj reda“ in „prijatelj pravice“ sta pritisnila, da bi prišla k izprevodniku ven na ploščad. Začul sem ogorčen prepир:

„Vaša številka je 309! Naznanil vas bom!“

„Jaz sem prijatelj ravnateljstva družbe. Ime mi je Samuelsson.“

„To je pa vendar že preveč!“

„Zanikarnost brez primere!“

Nakar so se vrata zaprla, na prihodnjem postajališču pa sem izstopil.

*

V obednici restavracije, kamor sem prišel na večerjo, je bilo dosti ljudi, toda plačilni mi je vendarle priskrbel dobro mizo.

Položil sem smotko na prt.

Natakar je postavil pred me pepelnik in del smotko vanj.

Položil sem jo spet na prt. Drugi natakar jo je spet pobral. Čez nekaj časa je bila iznova na prtju.

Prišel je plačilni:

„Saj boste s smotko zažgali prt!“

„Dajte mi prosim jedilnik,“ sem rekel.

Med tem ko sem izbiral jedi, je plačilni spet odložil smotko na pepelnik. Pustil sem jo tam, zakaj vsa moja pozornost se je obrnila na jedilnik. Človek se vendar ne more večno igrati s smotko.

Povečerjal sem, popil kavo in ko je ura kazala osem, sem šel v gledališče.

Igrali so neko burko. V prvem dejanju sem se dvakrat zasmel, in ko se je zastor spustil, sem potegnili iz žepa svojo smotko in si jo vtaknil v usta.

Zgodilo se mi je kakor v tramvaju, vse se je obrnilo k meni, češ: „To je pa vendar že preveč!“

Zraven mene je sedel „prijatelj lepih navad“. Vstal je, se prerinil ven, poiskal biljeterja in se spustil z njim v vnet pogovor.

Biljeter je prišel k meni. Razburjenost občinstva je bila na višku. Neki dami v isti vrsti je obtičal bonbon sredi poti do ust. In ko je neka druga dama zašelestela z zavojčkom, je siknil neki gospod v drugi vrsti parketa: „Ssssst!“

Biljeter je menil:

„V gledališču ni dovoljeno kaditi!“

„Tako?“ sem rekel. „Zakaj pa ne?“

„Ker je prepovedano!“

„Zakaj pa je prepovedano?“

Biljeter ni našel primerne besede. Položaj mu je bil čisto nov. Odšel je z naglimi koraki, da pripelje kdo ve kate-rega višjega gledališkega uradnika. Ko ga ni več bilo, sem vtaknil smotko v žep, in takrat se je dvignil zastor pred drugim dejanjem.

Zraven mene je sedela mlada dama, ki je videla, da sem smotko vtaknil v žep. Takoj je vstala in rekla svojemu ženinu, ki je sedel zraven nje:

„Tu ne ostanem več! Gorečo smotko je vtaknil v žep!“

Obisk pri velikonočnem zajčku

Napisal O. Neurath

Še vnelo se bo! Že duham! Pojdi, Adrijan, greva!"

Nastala je kakopak splošna panika. Skozi zasilni izhod sem srečno prišel na cesto. Ravno sem hotel poklicati avto, da se odpeljem domov, ko zagledam Viktorja.

„Dolgo te že nisem videl,“ je rekel Viktor. „kje pa tičiš?“

„V gledališču sem bil,“ sem rekel. „toda nisem smel več ostati — a to je dolga istorija.“

„Idi z menoj domov, da se kaj pomeniva. Moja žena bi se rada seznanila s teboj. Saj stanujem v bližini.“

Šel sem torej z njim. Pri Viktorju doma je bilo jako domače.

„Kako lepo, da ste prišli z Viktorjem,“ je rekla, in prav takrat sem neopaženo položil smotko na okrajek peči.

Potlej je rekel Viktor:

„Ali je bil kdo tu?“

Viktorjeva žena se je začudila:

„Ne — zakaj?“

„Prižgano smotko vidim. Jaz ne kadim. Midva nisva kadila, ko sva prišla.“

„Vsaj jaz ne,“ sem rekel.

„Torej je moral biti neki gospod tu! To je vendar tako logično kakor le kaj!“

„Če ti povem, dragi Viktor,“ je rekla Viktorjeva žena, „da ni bilo nikogar tu!“

„A smotka, smotka! Smotka še tli! Ga bom že dobil! Krivci se vedno izdajo s takimi malenkostmi! Kdo je ta človek?!“

„Ljubi Viktor!“

Viktor je vihravo preletel vse stanovanje, jedilno shrambo, kuhinjo in spalnico. Njegova žena je hodila za njim in tožila, jadikovala in ga zaklinjala.

Zame se nista več zmenila. Ostal sem sam. Šel sem v predsobje, vzel plašč in klobuk in šel. Toda smotko sem pozabil.

Včeraj sem srečal Viktorja. Šel je mimo mene in mi gledal naravnost v oči, ne da bi me bil pozdravil. Ljudje so res čudaški!

Pred mnogo, mnogo leti, ko so bili še orjaki in patčki, je živel v ljubki hišici pred mestom majhen dečko, ki se je najrajši podu po pašnikih in potegaj v dehteči travi. Poznal je slehernega hrošča in vsakega pučka, žabice je klical po imenu, z martinčki pa je živel prav tako prijateljsko kakor z debelimi žabami in črnožoltimi močeradi. Pripovedovali so mu veselo povestice in se veselili, kadar je od čudenja široko odpiral oči. Najbolj pa je bil vesel, ko mu je nekega dne povedala stara miška, da je prejšnji dan srečala velikonočnega zajčka, ki ga je povabil, naj pride kaj k njemu in si ogleda njegovo delavnico za slaščice. Mirko si nič na svetu ni želel bolj — samo ko bi vedel, kako naj pride do zajčka. Miška pa mu je pot dobro popisala, in drugi dan na vse zgodaj se je Mirko res odpravil z doma.

Dolgo, dolgo je hodil Mirko po zelenih tratih in dehtečem gozdu. Srečal je žabo in jo vprašal, ali je na pravi poti. „Da, da!“ mu je odgovorila. Toda poti kar ni hotelo biti konec. Tedaj je sedel na kamen in potegnil iz žepa s sirovim maslom namazani kruh, ki mu ga je mamica pripravila za zajtrk. In potem je spet dolgo, dolgo hodil, dokler ni nenadoma zagledal orjaškega pestrobarnega piruha. Pa ni bil navaden piruh, ne: ta piruh je imel vrata, okna in pravi, pravcati kadeči se dimnik. In pred njim je sedel na brezovi klopi velik bel zajec in zadovoljno pušil iz dolge pipe. Ko je zagledal dečka, je prišel k njemu in mu rekel: „Lepo, Mirko, da si prišel k meni. Ne bo ti žal. Pri meni boš marsikaj videl!“

Potisnil je dečka v hišico, v kateri je vrvelo kakor v mravljišču.

Ali poznate to damo?

Narišite v eni sapi!

V prijazni, svetli sobici je čepelo stotine mladih zajčkov in drobilo v debelih možnarjih barvo, da so se jim smrčki kar svetili. Zraven so sedeli pomočniki in barvali z debelimi čopiči jajca, ki so jih imeli pred seboj v velikih jebasih. Ko se je barva lepo posušila, pa so mojstri s svojimi umetniškimi tačicami naslikali nanje lepe podobe.

Velikonočni zajček se je veselo muzal, ko je videl, kako se Mirko čudi. Vedel ga je k zajčkom-slaščičarjem, ki so iz sladkorja, čokolade in lecta delali najlepše sladkarije. Ker pa se dečko nikakor ni mogel odtrgati od vseh teh lepih reči, ga je zajček naposled prijel za roko in ga odpeljal v cvetlični vrt, kjer so se urno kretali marljivi sivi krsti.

„To so moji vrtnarčki, je rekel zajček. „Vsak ima svoj košček zemlje in mora skrbeti za to, da moje cvetlice lepo cveto.“

„Čemu pa imaš toliko cvetlic?“ ga je vprašal Mirko.

„Čemu?“ se je zasmel zajec in ga pogledal čez naočnike. „Poglej: iz vijolice dobim najlepšo modro barvo, vrtnice mi dajo rdečo, solnčnice lepo rumeno, dišeča perla pa vonjavo zeleno barvo.“

„In vse te cvetlice morajo za nas umreti?“

„Seveda!“ je odgovoril zajček. „Pa to naj te ne moti!“

Tedaj se je začel Mirko jokati in je prosil dobrega zajčka, naj podari cvetlicam življenje. Toda le-ta ga je pobožal po licih in ga vzel s seboj na kurje dvorišče, kjer je iz vseh kotov kokodakalo.

„Vidiš, kure mi ležejo jajca in imajo pred veliko nočjo dosti dela, če hočemo razveseliti vse dobre otroke.“

Ko si je Mirko vse ogledal, mu je zajček vtaknil v žep velik piruh iz lecta in ga spet poslal domov, zakaj solnce je stalo že visoko na nebu in mamica je gotovo že pripravila kosilo. In da ne bi zamudil, je velikonočni zajec poklical velikega jezdnega zajca, ga posadil nanj in mu dal v roke dve veliki žlici za vajeti. In še preden je Mirko dobro vedel, je že sedel v travi pred domačo hišo, zajec pa je v velikih skokih hitel čez polja. —

Na veliko nedeljo so ležali po vseh kotih in kottičkih piruhi in zajčki; toda poti do velikonočnega zajčka ni Mirko nikoli več našel...

Tisto pot najde človek samo enkrat, takrat, kadar je mlad in ljubi gozd, živali in narodo in še verjame pravljicam. Mirko je verjel in je bil srečen. Bodite tudi vi!

SRCE V OKOVIH

Roman

Napisal Mirko Brodnik

Prvi del

ŽIVI MRTVEC

Tako sta ostala Vera in Vinko sam v sobi. Vera je stopila k oknu. Naslonila je glavo na steklo, da si ohladi vroče čelo. Sama ni vedela, odkod je kar naenkrat prišla tista vročica, ki jo je žgala. Gledala je skozi okno, kako so se jeli kupičiti oblaki in se nemirno poditi po nebu. Potem je njeno oko zašlo sanjavo v daljo in nekaj kakor hrepenenje po daljnem, neznanem se je oglasilo v njeni duši.

Vinko je sedel na stolu pri mizi in jo skrivaj opazoval. V tistem trenutku se mu je zdela tako lepa, da bi padel pred njo na kolena. Videl je njene lepe oči, ki so se odražale na steklu. Videl je njene nemirne roke, ki so drhtele. In potem se je mahoma obrnila in ga pogledala.

„Vinko, ali hočeš, da ti nekaj zaigram?“

„Daj, daj!“ jo je poprosil. „Saj veš, kako rad te poslušam. Tako dolgo te že nisem čul...“

Sedla je za klavir in njeni prsti so jeli brzeti po belih tipkah. Izpod njih se je oglasila pesem. Sprva je bila tiha, potem pa je postajala čedalje nemirnejša, kakor bi nekaj gorelo v njej in ne bi moglo ugasniti. In potem se je Vera sklonila še nižje čez bele tipke, in pesem je postala skoraj divja, drhteča kakor klic po...

...kakor klic po tem, kar obide vsakogar vsaj enkrat v življenju. Kakor klic po ljubezni.

Vinko je to dobro čutil. Tudi njega je zbudila ta pe-

sem, tudi v njem je zabrnela in udarila kakor struna v srcu, ki drhti in prisluškuje pesmi večne mladosti, večne lepote.

Sam ni vedel, kdaj je priknjil stol k njej, kdaj je

PREJŠNJA VSEBINA

Zora je pisala svojemu ljubimcu poročniku Slavcu na fronto, da njuno razmerje ni ostalo brez posledic. Branko Slavec pa mora v boj in potem brez sledu izgine. Stotnik Kregar, ki tudi skrivaj ljubi Zoro, se je polastil njenega pisma, ki ga je našel pri hudo ranjenem Slavcu. Nekaj dni nato zagledata Zora in njena prijateljica Vera, ki vsak dan čakata Brankovega prihoda, stotnika Kregarja, ki stopi iz vlaka. Vsa v skrbeh in hudih slutnjah vpraša Zora Kregarja, kdaj pride Branko. Kregar ji obzirno pove, da ga ne bo več in da mu je pred smrtjo naročil, naj se on poroči z njo, da jo obvaruje sramote. Na Zorino zahtevo potrdi to tudi s prisego.

Vera prevzame nase težko dolžnost, da sporoči Brankovemu očetu sinovo smrt. Nato povabi Zoro s seboj domov na Dolenjsko, da se malo razvedri in pozabi na svoje nesrečo. Zora se odzove njenemu povabilu. Prav takrat pride na dopust Vinko Kalan, Verin prijatelj še iz otroških let, ki se je vrnil z ruske fronte. Tudi on je čul, da je Branko pal... Čez nekaj dni dobi Zora pismo od Kregarja. Stotnik terja odgovor. Na Verino prigovarjanje mu Zora odpiše, naj pride...

prijel njeno roko, kdaj je poljubil te male prste, ki so znali zapeti to lepo pesem.

Šele takrat se je zavedel, ko je pesem utihnila in je začutil, kako se je njena roka stisnila v njegovi. Obšlo ga je kakor mrzlica, divje hote-

nje, da bi vzel to sladko bitje v naročje in ga stisnil k sebi in zakričal vsemu svetu, da mora biti njegovo, samo njegovo, in mu ga nihče ne sme vzeti. Toda premagal se je. Samo nežno, tako nežno, kakor rožo, ki usahne, če se je človek dotakne, je vzel med dlani njeno glavo in jo približal ustnicam. In potem jo je poljubil, da se je komaj dotaknil njenih ustnic, in s tiho svetostjo je poklical njeno ime.

„Vera...“

Ljubeče ga je pogledala in umaknila svojo glavico.

„Vinko, vedela sem, da pride ta trenutek, in čakala sem ga. In zdaj sem srečna, tako srečna...“

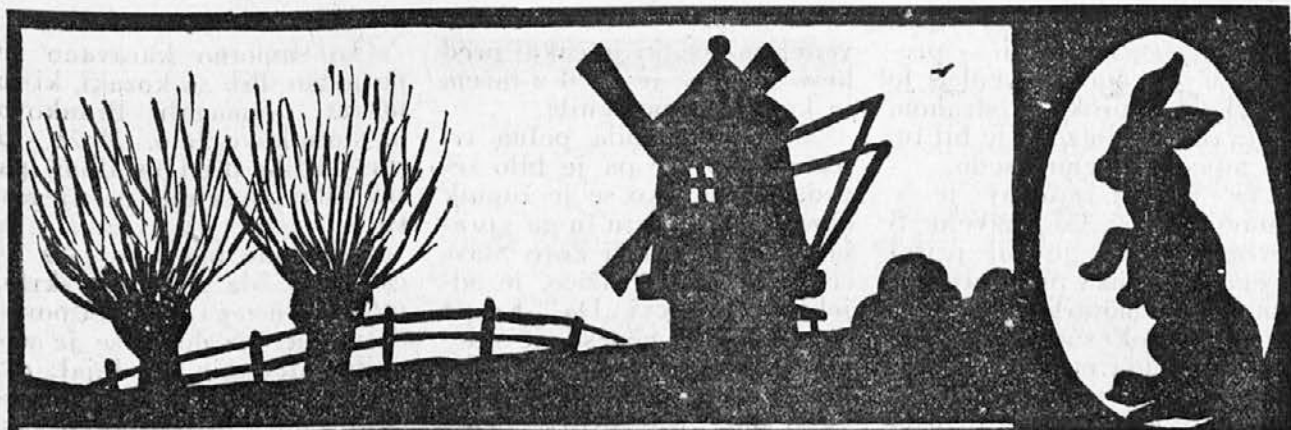
Umolknila je. Tako polno je bilo njeno srce, in vendar ni mogla tega povedati z besedami, saj je vedela, da nobena beseda ne more povedati tega, kar hoče srce. Pobesila je glavo in njena roka, ki se je izmuznila iz njegove, se je jela igrati na njegovem kolenu.

„Vera, povej, ali me imaš kaj rada? Pri svetosti tega trenutka mi povej, ali me ljubiš tako, kakor ljubim jaz tebe. Povej, povej...“ jo je rnil.

„Da, ljubim te...“ je dahnila in skrila glavo na njegovih prsih. Nagnil se je k njej in zakopal svoj obraz v njene lase. Tesneje so se je oklenile njegove roke. In v sobi je bilo tako tiho, da se je čulo samo utripanje dveh src, ki sta peli najlepšo pesem, pesem ljubezni.

In potem sta sanjala v pozni večer. Tako zaverovane so bile njune sanje, da nista videta, kako je nekdo odprl vrata in pogledal v sobo. In nista videla, kako so se potem

Vesele velikonočne praznike Vam želi „Roman“

vrata zaprla in se je zunaj na hodniku naslonila na zid na smrt bleda — Zora.

Osemnajsto poglavje

SNUBAČ

Tisto noč Zora spet ni zatisnila očesa. Vse to, kar je podnevi doživela, ji je šlo tako do srca, da je trpela kakor še nikdar, kar je zvedela, da Branka ni več med živimi. Vse se ji je vrtelo pred očmi: izlet, Kregarjevo pismo, odgovor nanj, prizor med Vero in Vinkom... Nemirno se je premetavala po postelji in poslušala zavijanje vetra, ki je prihajal od juga in prinašal sneg. In kadar je veter za trenutek pojenjal, je čula enakomerno dihanje Vere. Bolest ji je stisnila srce, kadar je pomislila, kako je Vera zdaj srečna, in nekajkrat se ji je zazdelo, da čuje, kako kliče v sanjah svojega dragega. Ne, ni ji zavidala — a zakaj ona ne bi smela biti srečna?

Proti jutru je šele zatisnila oči v nemiren sen. In kakor v blodni viziji je zagledala pred sabo Kregarjev od strasti spačeni obraz. Potem pa se je nenadoma ta obraz izgubil v megli, ostale so samo še roke, ki so se poželjivo iztezale po njej, da je v sanjah vsa v strahu planila pokoncu. Zbudila se je. Ustnice so ji krčevito drhtele in se trgale, toda ni bilo solzá, ki bi se vanje sprostita njena bol.

Potem je spet zaspala. In zdaj, kakor bi se sami usodi zasmilila, so se ji prikazale lepe sanje. Zdelo se ji je, da vidi pred seboj Brankov obraz, nežen in mil, tako dober, kakor je znal biti samo on, in od nekod daleč je prihajal njegov glas:

„Zora, saj bo konec vsega. Potem...“

Takrat je njegov obraz izginil, nenadoma kakor je bil prišel. V sanjah je iztegnila roko za njim in kriknila...

Zagledala se je v postelji. Skozi okno je silil v sobo dan. Veter je že pojenjal in izpod neba so se vsipale goste bele snežinke in pregrinjale prirodo — kakor bi hotele s prtom pokriti vse, kar je že bilo.

*

Dva dni nato se je pripeljal Kregar. Prišel je s popoldanskim vlakom. Vera in Zora sta imeli z njim kratek pogovor. Zora se je vdala v neizprosno usodo: s težkim srcem je pristala, da postane njegova žena, in mu rekla, naj stopi do očeta in ga prosi za njegovo roko. Sama se vrne drugi dan domov.

Stotnik je seveda z največjim veseljem obljubil, da že jutri obišče notarja. Kar verjeti ni mogel, da se Zora več ne upira.

Z večernim vlakom se je odpeljal. Drugo jutro na vse zgodaj je bil že pri Zorinem

očetu, ki je bil nemalo presečen, ko je čul njegovo prošnjo. Že dolgo se mu je zdelo, da Zora ni taka kakor je bila prej. Rekel si je, da nemara misli na poročnika Slavca — ne, Kregar mu niti na misel ni prišel. Še bolj pa ga je osupilo, ko mu je Kregar povedal, da je Zora pristala na to, da postane njegova žena. „Naj vrag razume ženske,“ si je dejal. „Nu, če je njej prav, pa naj bo še meni: saj Kregar ni slaba partija!“ Preveč je ljubil svojo Zoro, da bi se njeni želji ustavljal.

Tako sta določila dan poroke. Zvečer se je Kregar odpeljal v Ljubljano in potem dalje na Dunaj. Tam je upal s svojimi dobrimi zvezami doseči, da ga odpuste iz vojske.

Isti dan se je Zora vrnila domov. Spremljala jo je Vera, da ji ostane ob strani v teh težkih urah, da ji pomaga utreti pot v negotovo bodočnost, ki je ležala pred njo kakor molčeca sfiga.

Čitajte na straneh 212 in 213

Klic pragozda

(TRADER HORN)

Tak je naslov naši novi veleznimivi seriji člankov, opremljenih

s prekrasnimi slikami.

Obnovite naročnino, da boste v redu dobivali „Roman“!

Dnevi so minevali — preden se je Zora zavedla, je prišel dan poroke. S strahom ga je čakala, in zdaj je bil tu, da zapečati njeno usodo.

Že zgodaj zjutraj je v notarjevi hiši vse oživel. S prvim vlakom je bil prišel Kregar z dvema prijateljema. Notar in notarka sta jih sprejela v okusno okrašenem salonu. Mlada nevesta je bila še zmeraj v svoji sobi. Vera, ki si je za ta dan izgovorila dopust, da ji bo za družico, je prišla že prejšnji večer.

Kregar je bil zelo zadovoljen, ko se je vrnil z Dunaja. Namera, da se vsaj začasno reši vojaščine, se mu je posrečila, in zdaj je bil prost. Vendar pa je še zmeraj nosil uniformo, ker se mu je zdelo, da se mu dosti bolje poda kakor navadna obleka.

V kuhinji so pekli in cvrli, da so se po vsej hiši širile prijetne vonjave. Čeprav je bila takrat trda za živila, je moralo nekaj kokoši dati svoje dragoceno življenje, da se spodobno proslavi tak dogodek.

Ob osmih se je Kregar odpeljal v trg k župniku, da se dogovori zastran poroke. O pol desetih se je vrnil, toda Zora še ni prišla iz spalnice.

Ko je stopil v salon, so ga gostje veselo pozdravili. On pa komaj da se je zanje zmenil. Sklonil se je k notarki in jo tiho vprašal po Zori. Ko mu je povedala, da je še ni, se je obrnil in krenil po stopnicah v prvo nadstropje. Potrkal je.

Vera je odklenila. Sredi sobe je stala Zora, oblečena v lepo svilen obleko. Njena lica so bila tako blede, kakor bi bila izklesana iz marmorja.

Ko je zagledala stotnika, je naglo pobesila oči in si zakrila obraz z robcem. Sama sebi se je zdela kakor jagnje, ki ga ženejo v klavnico.

„Pripravljena sem,“ je šepnila komaj slišno.

Potem je krčevito stisnila Veri roko in odšla po stopnicah v salon. Kregar jo je od-

vedel na voz, ki je čakal pred hišo. Kočijaž je počil z bičem in konja sta potegnila.

Cerkev je bila polna trščanov, največ pa je bilo seveda žensk. Ko se je župnik obrnil h Kregarju in ga vprašal, ali hoče vzeti Zoro Slavčovo za svojo družico, je odjeknil po cerkvi „Da!“ Ko pa se je obrnil k nevesti, je sklonila glavo in pritrnila tako tiho, da so slišali samo tisti, ki so stali čisto blizu.

Drugi del

IZKUŠNJAVKA

Prvo poglavje

KARAVANA V MRAKU

Kakor velika črna kača se je po brezmejni s snegom pokriti stepi vila proti vzhodu dolga vrsta konjenikov. Bili so sami močni, širokopleči možje, zaviti v debele kožuhe in s kosmatimi kučmami na glavi, da so se izpod njih komaj videli obrasli obrazi. Priganjali so konje, časih se je temu ali onemu utrgala kletvica in udaril je z bičem po živali, da je poskočila in nekaj časa tekla s podvojeno hitrostjo, dokler ni spet začela pešati. Zdaj so žvenketali kruguljčki trojk, ki so le s težavo dohajale čete.

Spredaj sta jezdila dva moža na belih konjih. Iz daljave sta bila kakor dva pešca. V snegu njunih belih konj skoraj ni bilo videti.

Očividno sta zapovedovala četi. Kakor da nista opazila, kako sta daleč pred njo, sta hitela naprej in se živahno pogovarjala.

VSAK DAN 1 ODGOVOR

Na vprašanja na 211. strani

1. Tisoč devet sto milijonov.
2. Ne.
3. Sežgo jih ali pa vržejo v vodo.
4. Delavci na sladkornih plantažah, ker žvečijo sladkorni trs.
5. Ušesa.
6. Iz latinskega „saccharus“, t. j. sladkor.
7. Sueški.

To samotno karavano že poznamo. Bili so kozaki, ki so takrat premagali Brankovo in stotnikovo četo. Moža, ki sta jezdila pred ostalimi, pa sta bila poveljnik in njegov sin.

Mlademu možu se je z lica bralo, da ga nekaj skrbi, toda očetu tega ni hotel povedati. Šele čez dolgo se je nagnil k njemu in mu dejal:

„Oče, na vsak način moramo danes priti v kako vas, kjer ostanemo vsaj nekaj dni. Konji so izmučeni in ne vzdržijo več noč in dan jezdeca na sebi. Pa tudi vojaki... Odpočiti se moramo in si nabrati novih moči. Še en dan take naporene ježe, pa ne vem kaj bo, če nas nenadoma kdo napade...“

„Kdo nas bo napadel v tej samotni? Saj vidiš, da ni žive duše nikjer. Sicer pa mora biti tu nekje vas. Tako se mi vsaj dozdeva. Pred leti bi bil to še dobro vedel. Zdaj pa... človek se postara in spomin ga zapusti.“

Premolknil je. Šele čez dolgo se je spet oglasil:

„Kje so že leta, ko sem skoraj vsak teden jezdil tu okoli. To je bilo takrat, ko sem bil v carjevi vojski. Potem je prišlo tisto z dvobojem in Sibirija, pregnanstvo, trpljenje... Toda zdaj se je vrnil čas, ko se je vse obrnilo in smo mi, ki smo prej trpeli pod bičem... postali sami bič za one, ki so nas mučili.“

Divji ogenj je vzplamtel v njegovih očeh.

„Samo zato me vidiš na čelu maščevalec,“ je tiše dodal čez nekaj časa...

*

Ko je jel že padati mrak na zemljo, se je izza nizkega holma, ki je nenadoma zrasel kakor iz tal, prikazala četa, ki jo je bil poveljnik poslal naprej. Malo nato je prijezdil Suhov in povedal, da je za holmom majhna vas, nad njo pa velika graščina.

„Sem si mislil, da mora biti tu nekje,“ je rekel starec sam

pri sebi in vzpodbodel konja. Potem je velel Suhovu, naj se kozaki podvizajo. Kmalu so se zbrali okrog njega.

Dosti manj jih je bilo takrat, ko so se bojevali še na meji. Veliko jih je tam padlo, več sto pa se jih je moralo pridružiti drugi četi, ki je prav tako prodirala proti osrčju Rusije, a po bolj nevarnih krajih. Vseh vojakov je utegnulo biti komaj dve sto. Nekaj pa jih je bilo še na trojkah, ki so četi sledile, kjer so pazili na ranjence.

Ko so bili vsi zbrani, jim je poveljnik povedal, da se morajo polastiti gradu nad vasjo, če hočejo imeti nekaj dni počitka. Mlad častnik se je takoj smelo oglasil:

„Preden bo noč, bo grad naš.“

„Da bi le bil,“ se je poveljnik nasmehnil, sin pa je stopil k častniku in ga potrepljal po rami.

„Morda niti tako težko ne bo. Paziti bo treba samo, da ne bo cena zanj previsoka. Malo nas je!“

„Prav si rekel, sin,“ je prikimal starec. „Malo nas je in vsako življenje je dragoceno. Težke naloge nas še čakajo.“

Ko so se tako pogovarjali, kako bi grad najlaglje dobili v roke, je zdajci pridiral mlad kozak. Zategnil je konju uzdo, da se je vzel na zadnje noge, in zaklical poveljniku:

„Grad je prazen! Preiskal sem ga.“

„Res?“ se je starec začudil. „In te niso dobili?“

„Kdo? Saj ni nikogar tam razen nekaj žensk.“

„Potem naprej!“ je vzkliknil sin in vzpodbodel konja. Kmalu nato so zagledali pred sabo mogočne obrise gradu.

Majhna četa je šla naprej in grad zasedla, ostali pa so počakali še na vozove, ki so počasi škripali za njimi. Poveljnikov sin je v diru odjezdil k zadnjemu vozu in odgrnil zaveso.

„Kako je z ranjencem?“ je vprašal.

„Še zmeraj brez zavesti,“ je odgovoril neki glas iz voza.

V tem je voz obstal pred grajskim vrati. Voznik je skočil na tla, da pomaga ranjenca odnesti v grad. Stopil je s svetiljko v roki k poveljnipovemu sinu in posvetil na ležišče. Medli žarek svetiljke je pokazal blede, izmučeno lice moža, ki je ležal na trdi slamnjači. Čezenj pa se je sklanjal njegov spremljevalec. Ko je zagledal ranjenčev obraz, ga je za trenutek komaj vidno pretreslo, potem pa je šepnil sam pri sebi.

„Boljša se.“

Ranjeneč je bil Branko, njegov spremljevalec pa Janez — — —

Drugo poglavje MED ŽIVLJENJEM IN SMRTJO

Mladi kozak je govoril resnico. Prebivalci so grad zapustili, ker so izvedeli, da se bliža četa rdečih, in ostalo je samo nekaj služinčadi, ki ni hotela iti z njimi. Naj so kozaki še tako stikali po gradu, nikjer niso videli nobenega moškega. Še hlapci so se raztepli na vse strani.

Stanovalcem se je moralo zelo muditi, ker so odnesli s seboj samo najpotrebnejše. Pohišstvo je bilo nedotaknjeno in v hlevih so manjkali samo konji, ki so jih gospodarji potrebovali za beg.

Starec, ki je vodil četo, je ukazal vojakom, naj konje nakrmijo in razdele po hlevih. Za stanovanje jim je namenil shrambe in poslopje na dvorišču. Potem je ukazal, naj ranjence preneso v grajske sobe, kjer je odločil tudi nekaj sob zase in za sina.

Janez se je v ujetništvu ruščini že nekaj privadil; ko je čul ta ukaz, je poklical voznika in odnesla sta nezavestnega Branka v sobico, ki je gledala na vzhod in od

*Za vsako roko
primereno pero*

A. PRELOG

LJUBLJANA, MARIJIN TRG

koder je bil razgled na cesto. Čeprav so bile sobe na dvorišče dosti lepše in za ranjenca primernejše, si je vendar izbral sobo na cesto, saj je vedel, da vojaki vso noč ne bodo mirovali, pa tudi... Kdo ve, kaj lahko pride?

Potem je voznik odšel. Janez je ostal sam v sobi v ranjenim poročniku. Zagledal se je v njegovo lice, in nenadoma je nekaj kakor nasmešek preletelo njegov obraz. Ali je bilo res, ali se mu je samo zdelo, da se je v trpeči obraz prikradla senca rdečice?

Sedel je ob Brankovi postelji. Morda uro ali še dalj. Zdajci pa so se odprla vrata in na pragu se je prikazal poveljnikov sin. Janez je planil pokonci in vojaško pozdravil.

„Kako je s tvojim gospodarjem?“

„Sadim, da preboli,“ je rekel Janez.

„Ostani pri njem,“ mu je velel mladi mož. „Če bo kaj hudega, me poklič. Jutri zjutraj se spet oglasi.“

Hotel je že iti, pa se je spet obrnil in stopil še bliže k postelji ter nekaj zamrmral pred se. Janezu se je zdelo, kakor da so bile besede: „Zdaj mu bom lahko vse povrnil,“ in kar tesno mu je postalo pri srcu. Kaj če je morda mladi častnik prišel kdaj z Brankom navzkriž in se bo zdaj skušal nad njim maščevati? S strahom je pogledal Rusu v obraz, toda na njem ni bral ničesar, kar bi potrdilo njegov sum. Narobe! Ta obraz se je s skrbjo sklanjal nad nezavestnim Brankom.

Potem je odšel. Janez je ostal v sobi sam s svojim gospodarjem.

Tako so tekale ure, tako je potekla noč in jutro je našlo Janeza še bededečega. Vendar pa na njegovem obrazu ni bilo več tiste skrbi kakor minuli večer. Zvesti sluga je opazil, da je poročnikovo di-

hanje postajalo vse mirnejše in enakomernejše. Slutil je, da ta spanec ni več nezavest, ampak samo še miren sen po dolgem boju med življenjem in smrtjo.

Zgodaj zjutraj je prišel poveljnikov sin pogledat, kako je z ranjencem, in obraz se mu je razjasnil. „Rešen je,“ je rekel Janezu. „Kmalu se prebudi. Če bo takrat dovolj krepak, me poklič, da mu nekaj povem, kar mu bo v tolažbo.“

Janez ga je hotel še nekaj vprašati, toda mladi mož je bil že med vrati. Stopil je k oknu in ga videl, kako se je vzpel na konja in oddirjal po cesti.

Grad je bil tih in kakor zapuščen. Janez je pogledal v kuhinjo, kjer je našel staro kuharico. Naročil ji je, naj bo pripravljena, če jo bo kdaj potreboval.

Ko se je potem vračal v sobo, se mu je nenadoma zazdelo, da čuje za vrati neki šum. Prisluhnil je. Nato je tiho odprl vrata.

Pri Brankovi postelji je stala neka ženska in se sklanjal čezenj. Janez ji ni videl v obraz, opazil je le, kako je poročniku popravljala lase. Nekaj dobrega, materinskega je bilo v njenih kretnjah. Potem je morala zaslutiti, da jo nekdo opazuje. Hlastno se je ozrla in se preplašila.

Janezu je ušel krik presečenca. Kakor bi bila strela udarila predenj in ga oslepila, mu je bilo, ko je zagledal njen obraz s sanjavimi plašnimi očmi in dolgimi lasmi, ki so se ji spuščali na tilnik. Tako lepe ženske Janez še ni videl.

Takrat pa se je neznanka že zavedla. Skočila je za zaveso ob oknu. Ko je Janez pohitel za njo, je ni bilo nikjer več. Čul je samo, kako so se nekje daleč z glasnim treskom zaprla vrata.

Neznanka je izginila.

Ureja Boris Rihteršič

Nekaj misli o filmski režiji

Napisal Josef von Sternberg

(K skorajšnji premijeri Paramountovega govorečega filma „Maroko“, prirejenega po Vignyjevem romanu „Amy Jolly“ z Marleno Dietrich v glavni vlogi.)

Pogoji in zahteve filmske industrije se neprestano izpreminjajo. Moja današnja sodba o filmski režiji, morda že jutri ne bo več držala. Prav za prav ne more filmski režiser povedati dosti o svojem delu. Nobenih posebnih zakonov ni, ki bi zagotovili uspeh tega ali onega filma, in dobrih filmov ne naredi nihče po napisanih predpisih.

Vsak film ustvari nove probleme, ki jih je mogoče rešiti samo s hladno preudarnostjo, poklienim znanjem in ljubeznijo do dela. Naloge, ki so mi jih postavili filmi „Podzemlje“, „Njegov poslednji ukaz“ in „Sinji angel“, so bile čisto druge kakor one, pred katerimi sem stal pri svojem najnovejšem zvočnem filmu „Maroko“.

Dejanje, igralci, tehnični pogoji in načini snemanja so pri vsakem filmu drugi. Noben režiser ne more napraviti dveh filmov prav na isti način.

Kot zasebnik sem slikar in zbiram umetnine. Tu se lahko ravnam po lastnem okusu in se mi ni treba brigati za mnenje in želje drugih. Kot filmski režiser pa ne smem pozabiti, da sem za svoje filme odgovoren gledalcem in družbi, za katero delam.

Dobra filmska režija zahteva od režiserja, da kar najbolj zbrše vse vidne sledove svojega dela. Pri ustvarjanju filma mora skrbeti za to, da je dejanje prepričevalno in učinkovito, da zna umetnost igralcev stopnjevati do viška, pa tudi fotografija in glas morata biti brezhibna. Film je mozaik, ki mora delovati kot sklenjena celota. Če režiser doseže svoj namen v umetniškem in tehničnem pogledu, ne da bi pustil vidnih sledov svojega vodstva, je lahko zadovoljen.

Govoreči film je neskončno povečal zahteve glede režije in igre. Rutina je danes bolj kakor kdaj prej odločilne važnosti za uspeh filma. Kar je film dobil svoj glas, se ne more več pojaviti na platnu kot senca igralca, ki ni izšolan. Tega pri nemem filmu ni bilo. Nenaden porast mladega neizkušnega igralca ali igralke po enem ali dveh filmih, danes ni več mogoče. Solanje in vaja, zraven pa seveda

zmožnost in osebnost, to so neobhodne potrebe govorečega filma. Nenadni uspeh Mauricea Chevalierja, popularnost Ruth Chattertonove, velika bodočnost, ki jo prerokujejo Marlene Dietrichovi, najbolj potrjujejo mojo teorijo.

Govoreči film je utesnil režiserjev absolutizem v toliko, ker ne more vplivati na igralčev glas. Režiser ima še zmeraj neomejeno moč nad pantomimo, kretujami, prostorom, sliko. Lahko vpliva na način govora, izgovorjavo, izraz glasu — nad glasom samim pa je izgubil moč. Zato je glasu potrebna šola.

Statisti so za uspeh filma prav tako važni, kakor glavni igralci, ker tvorijo živo ozadje dramskega dogajanja. Napačna okolica večkrat pokvari film. Po drugi strani pa poudari pravilno in verjetno vpriporjeno ozadje realistični učinek dejanja.

Če naj definiram pojem uspešnega filma, bi rekel takole: Predmet mu mora biti ljubavna istorija, ki se dviga iz epske drame. Taki filmi so bili „Rojstvo naroda“, „Kavavana“, „Velika parada“ in „Trije bratje“. Vsaktero navedenih dogajanj je bilo preprosto in blizu človeku ter se je odigravalo sredi napetega dejanja in živih barv. Toda ti filmi so bili nemi, obraza za uspeh govorečega filma pa še ne poznamo.

Nora Gregor v Hollywoodu

Napisal A. Paul Maerker-Branden

„Moja najljubša vloga je vselej tista, ki jo ravno igram,“ je rekla Nora Gregor. Zadnji prizor filma „Proces Mary Dugan“ je bil prav takrat gotov. V tem MGMovem zvočnem filmu in prav tako tudi v „Olimpiji“, ki je bil njen prvi film v Ameriki, je to potrdila tudi z dejanjem. Če to ne bi bilo res, ne bi bila mogla tako dobro odigrati dveh vlog, ki sta tako bistveno različni.

O lordu Byronu pravijo, da se je nekega jutra prebudil slaven. O Nori Gregor bi lahko rekli s podobnimi besedami, da se je nekega dne prebudila v Hollywoodu. Naj vam povem, kako se je to zgodilo.

Bilo je neko dopoldne pred premijero komedije „Mali greh“ v znamenem gledališču na Dunaju. Takrat je zvedela po telefonu, da jo čaka ponudba za filmanje v Hollywoodu. Lahko si mislite, kako jo je prevzelo. Dve reči na en dan — premijera in ponudba za Hollywood. To je bilo res preveč. Z gospo Gregor — Nora je namreč poročena — se niti govriti ni več dalo, tako je bila na trnju. Zvedela je, da jo zastopnik Amerike išče, toda preden ne opravi premijere, z njim še govriti ni hotela.

Večer je prišel in minil. Njen nastop je bil uspeh, kakor malo takih. Po predstavi se je sestala z

MGMovim managerjem. Ker se ni hotela kar tako posloviti od gledališča, je vzela samo dopust za nekaj mesecev, in drugi dan je bila že na poti čez veliko lužo.

Tako je prišla Nora Gregor v Hollywood. Dva dni po prihodu je bila že na delu za film „Olimpijo“. Ko je bil ta gotov se je takoj lotila „Procesa Mary Dugan“. Zdaj so hollywoodski bogovi odločili, da ji bodo dali prvo vlogo v nekem angleškem filmu. Če ji bo tu tako uspelo kakor v obeh nemških filmih, lahko pričakujemo, da ne bo ena tistih igralk, ki se pojavijo na filmskem nebu in potem zatonejo v pozabo, da človek ne ve kdaj in kako.

Najnovejši film Ramona Novarra

Popularnost Ramona Novarra je bila že nekdanj velika, še bolj pa je narasla s prihodom zvočnega filma, ker je bil Ramon Novarro eden prvih igralcev na filmskem nebu, ki je znal izkoristiti svoj lepi glas. V začetku smo videli Ramona samo v filmih, kjer je ta glas preizkušal, zdaj pa čedalje več obeta in tudi daje.

Ramon Novarro ima pri nas dosti oboževalcev, še več pa oboževalčic, in te booo gotovo vesele, ko zvedo, da pride za „Poročnikom carjeve garde“ in „Flirtom“ film, ki je visoko nad obema. Ta film je „Seviljski pevec“.

Narejen je bil pred kratkim v Hollywoodu in kaj kmalu so ga z uspehom igrali v vseh večjih centrih sveta. V „Seviljskem pevcu“ igra nevca, ki po mnogih zapletljivih postane junak velike opere, kjer navdušuje tisoče gledalcev. Kakor v drugih filmih, tudi tu ne manjka romantične ljubezni med njim in dekletom, ki ga odbije. Ramon pa si končno dekle osvoji in postane srečen.

Njegova partnerica je Dorothy Jordan, ki je že večkrat igrala z njim. Drugo žensko vlogo pa ima Renée Adorée, ki jo gotovo že poznate od prej.

Zgodovinski film

Najteže je delati zgodovinske filme, ker je treba dolgotrajnih priprav, ljudi, ki poznajo razmere, življenje in običaje tistih dob. Po-

Režiser Josef v. Sternberg v družbi Marlene Dietrich in Clare Bow (Foto Paramount).

Tip iz filma „The Big Trail“ („Magija zapada“) Foto Fox

leg tega pa je zgodovinski film najdražji. Treba je samo pomisliti, koliko stanejo kostumi, koliko vse drugo, kar naj zbudi v gledalcu sliko življenja tistih dni. In zgodovinski filmi so navadno tisti, kjer igrajo mase in ne samo posamezne glavne osebnosti. Če pomislimo, koliko stanejo tisoči statistov in koliko kilometrov filmskega traku se pri tem porabi, da se dobe posnetki, ki ustrezajo vsem zahtevam dobrega filma, boste razumeli, zakaj je tako malo dobrih zgodovinskih filmov.

Pred kratkim so dodelali zgodovinski film, ki je morda eden največjih te vrste. Popisuje nam ono dobo ameriške zgodovine, ko so si neustrašni pionirji osvajali Zapad. Koliko dela je bilo treba in koliko stroškov je imel Fox z njim, nam pove nekaj številki.

Najprej je bilo treba orožja za Indijance. Ker se film odigrava leta 1850, je prišlo v poštev samo orožje, ki je bilo zbrano po muzejih in zasebnih zbirkah. Stari loki, ščiti, puščice, puške na kresilni kamen, vse to je moralo priti z zaprašenih polic. Zanimivo je, da je neki privatnik dal družbi na razpolago svojo veliko zbirko orožja, kjer so bili vmes predmeti, vredni do 800 dolarjev. To sta bila pred vsem dva kija, ki sta imela s srebrom vloženi toporišči.

Pa to še ni vse. Režiser je moral poskati še črede volov, bivolov in konj. Če še upoštevamo, da je pri filmu sodelovalo nad 20.000 oseb, med njimi 93 zvezdnikov in kopica strokovnjakov, in da so ga izdelali v več verzijah, ni čudno, da je pred vsem v Ameriki doživel take uspehe.

Angleški naslov mu je „The Big Trail“, kar bi se reklo po naše „Velika pot“, pri nas pa ga bodo

menda imenovali „Magija Zapada“. V nemškem igrajo glavne vloge Marion Lessing, Theo Shall in Arnold Korff.

Kako prosiš za avtogram

Danes prinašamo prvo pismo, in sicer za angleške in ameriške igralce. Glasiti se mora takole:

Dear Sir!

A very humble admirer of you and your art would feel very much honored if you would have the kindness to sign the enclosed photo. I assure you, that your autograph will occupy its place of honor in my collection.

Thanking you in advance for your amability I remain

in sincerest admiration

(Datum)

(Podpis)

Če je pismo namenjeno filmski igralki, napišeš v prvi vrsti namestu „Dear Sir“, pač „Dear Madam“.

Pismu moraš priložiti sliko, katero želiš, da bi igralec oz. igralka podpisala. Razen tega pa še ovitek s svojim naslovom in mednarodni listek za plačani odgovor, ki ga dobiš na vseh večjih poštah in stane 5 dinarjev.

Za danes dovolj. O priliki prinesemo še nemško in francosko pismo.

Slika na naslovni strani predstavlja Paramountovo zvezdo Nancy Carroll.

FILMSKI DROBIŽ

V kratkem bo premijera novega Ufinega filma „Lažni soprogi“, ki so ga deloma posneli v St. Moritzu. Glavne vloge igrajo Johannes Riemann, Marija Paudler in Tibor von Halmany.

Znani nemški igralec Kurt Gerron, ki je igral odvetnika v filmu „5 + 1 = 2“, artista v „Sinjem angelu“, veliko vlogo impresarija v „Karijeri male Dolly“ in še marsikje, je pri Ufi angažiran za režiserja kratkih filmov.

Pretekli mesec sta zadela filmsko industrijo dva težka udarca. Umrla sta režiserja F. W. Murnau in Lupu Pick, znana strokovnjaka na filmskem polju. Murnau je zaslovel po „Faustu, enem največjih nemških filmov, še bolj znani pa so bili njegovi „Štirje vragi“ in „Ob zori“. Lupu Pick, Romun iz Jassyja, pa je režiral filme „Črepinje“, „Silvester“ in „Sveta Helena“.

Pred kratkim je prišel na platno novi film Mary Pickfordove, „Kiki“, ki ga je publika v Losangelesu sprejela z velikim navdušenjem.

Film „Sinji angel“ igrajo v Parizu že tri mesece v enem kinu.

Pravkar so dogotovili manuskript za novi Ufin film „Bombe

na Montecarlo“. Delati začnejo film v kratkem, kdo bo igral glavne vloge, pa še ni znano. Kolkor smo zvedeli, je Ufa pred kratkem angažirala znano rusko igralko Ano Sten in bo najbrž ona igrala glavno žensko vlogo. Prvi film, ki ga igra pri tej družbi, je „Salto mortale“, čigar vsebina pa še ni znana. Najbrž bo cirkuška.

Ufa je pripravila v zadnjem času celo vrsto znanstvenih filmov. Film „Stekleni motor“ nazorno kaže ustvaritev in delo motorja, „Porcelan“ nastanek porcelana, film „Ljubavno življenje rastlin“ pa čudeže iz rastlestva.

Richard Tauber je dobil prav ugodno ponudbo iz Amerike, da bi tam napravil vsaj en film. Ponudbo je sprejel in v kratkem odpotuje tja.

FILMSKA VPRAŠANJA

1. Pri kateri filmski družbi igra Lillian Roth?
2. Katera igralka igra glavno vlogo v filmu „Trader Horn“?
3. Kdo je režiral film „Štirje vragi“?
4. Kateri romunski režiser je pred kratkim umrl?
5. Katera igralka igra glavno vlogo v filmu „Strastni poljub“?

Za rešitev teh vprašanj razpisujemo 10 nagrad, in sicer kot prvo in drugo nagrado po eno veliko sliko na imitaciji platna v barvah, ostalih osem nagrad pa kakor običajno.

Odgovori na vprašanja v 12. številki so tile:

1. John Boles; 2. „Kiki“; 3. MGM;
4. Fox; 5. John Boles. Nagrajeni so bili:
- 5 slik: Franc Jelenc, Javornik.
- 4 slike: Marija Stajnušek, Rogatec.
- 3 slike: Anton Smole, Ljubljana.
- 2 slike: Mira Novak, Maribor.

Po eno sliko: Valči Bohinc, Javornik; Valerija Vidic, Ljubljana; Ivan Kresnik, Guštanj; R. Kurja, Sv. Jurij; Marica Polanc, Radeče; Jože Malej, Ljubljana.

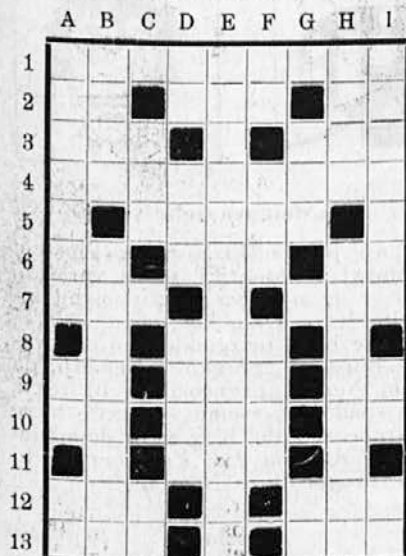
FILMSKA POŠTA

Tine: Willy Fritsch je 180 cm visok. Lillian Harvey pa 154. Tehtal jih pa žal nisem. Pravilo pa, da ima Lillian Harvey samo 44 kil. — **Mira:** V filmu „Pod pariškimi strehami“ igra ta glavni vlogi Gaston Modot in Pola Illery, kot pevec pa nastopa Albert Préjean. — **Stanko:** Ako imate kak dober članek o filmu, ga prav rad sprejmem. — **Anica:** Malo dolgo ste morali čakati, kaj? Tako starih stvari ni lahko na ti. Posrečilo se mi je pa le. Torel, v filmu „Beneški trovec“ so igrali tle igralci: Portia-Henny Porten, Antonio-Harry Liedtke, Shylock-Werner Krauss, Jessica-Lya Eibenschuetz, Nerissa-Claire Rommer.

Vse, ki še niso dobili odgovorov na svoja vprašanja, prosim, naj malo potrpe. Vseh malenkosti, posebno o igralcih, ki ne igrajo več, nimam pri roki, ker bi bilo to nemogoče, in se moram šele obrniti na merodajna mesta, odkoder pa odgovori po navadi prihajajo precej počasi.

KRIZANKA

Vodoravno: 1. Človek, ki ne konča stvari, ki se je lotil; 2. Predlog; turški plemič; zaimek; 3. Očetov naslednik; reka na Poljskem; 4. Drama; 5. Slovenski dramatik; 6. Zaimek; del celote; predlog; 7. Mesto na južnem Tirolskem; čutilo; 8. Žensko ime; 9. Kraj pri Ljubljani; 10. Števnik; medmet; 11. Prislov; prst; veznik; 12. Boter; 13. Glasnik; zabavišče; 14. Števnik; zaimek.

Navpično: A. Kolodvor; reka v Rusiji; povratni zaimek; B. Gora na Koroškem; geološka doba; C. Železnik; francoski spolnik; D. Reka v Sibiriji; departement v Franciji; pesnik; F. Želi „Roman“ reševalcem ugank; G. Kraj pri Ljubljani; kos celote; najmanjši delec materije; H. Narobe otok v Zapadni Indiji; Prebivalec kraja v bližini mesta; I. Filmski igralec iz „Trader-Horna“; števnik; egipčanski bog.

Rešitve ugank v zadnji številki

Crkavnica: Vzemí najprej v navpičnih vrstah prvo, potem zadnjo, predzadnjo, in drugo črko. Dobiš: Kjer se dela vse nedelje, tam se sreča mimo pel e. — Posetnica: Sprevodnik. — Šalivka: R-osa = Rosa. — Crkavnica: Vzemí v napičnih vrstah najprej prvo, potem zadnjo, drugo, predzadnjo in srednjo, da dobiš: Kdor zaničuje se sam, podlaga je tužjevi peti. J. Koseski.

Prva jugoslovanska tovarna
dežnikov

Josip Vidmar

Ljubljana, Pred Škofijo št. 19

En gros — en detail.

Dežniki vseh vrst. Vrtni senčniki. Sejmski dežniki. Velikanska izbira. Skrajne cene.

Foto aparate in
potrebščine

dobite v največji izbiri pri

Drogeriji „Adrija“

Mr. Ph. S. Borčič

Ljubljana, Šelenburgova ulica 1

Telefon št. 34-01

Zahtevajte cenik!

Budilke

po Din 60— s triletnim jamstvom

IVAN PAKIŽ,

LJUBLJANA

Pred Škofijo 15.

KLIJETE

vseh vrst no
fotografskih
ali risbah
izvrsne
najsolidnejše

KLIJARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVATI

Za
Vaše perilo

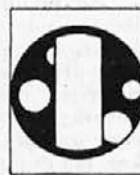
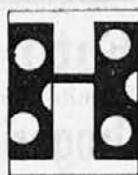

le
terpentinovo

milo

Zlatorog

Žurnalistično

„Kdo pa je onile gospod tamle v loži?“
 „Glavni urednik jutranjika ‚Zora‘.“
 „In dama zraven njega?“
 „To je njegova večerna priloga!“

Prešuštnik

Ko doktor N. še ni bil doktor, je moral nekoč delati hud izpit. Profesor ga je vprašal, kaj je prešustvo.
 „Denimo, gospod kandidat, da vam zapeljem vašo prijateljico: kaj bi to bilo?“
 „Prešustvo, gospod profesor.“
 „Kaj pa mislite, gospod kandidat — saj s svojo prijateljico vendar niste poročeni!“
 „Zato ste pa vi, gospod profesor, s svojo gospo!“
 Profesor se zasmeje.

„Dobro. Pa denimo, da jaz nisem poročen; kakšen zločin bi tedaj zagrešil z vašo prijateljico?“
 „Še zmerom prešustvo!“

„Zdaj pa ne bo držalo,“ meni profesor. „Zakaj naj bi bilo tudi zdaj prešustvo?“

„Vidite, gospod profesor,“ odgovori suho poznejši doktor N., „Moja prijateljica je namreč poročena!“

Profesor se je zasmejal; naš kandidat pa je napravil izpit z odliko.

A, tako!

„Milostljiva, bodite moja!“
 Mlada vdova: „Ne! Ob smrti svojega pokojnega moža sem se zaobljubila, da se nikoli več ne poročim.“
 „Saj ne rečem, da bi se poročila!“

Obe sta se zmotili

Zadnjič gleda mamica Liziko, kako vsipa sladkor košček za koščkom v svojo jutranjo čokolado, in jo pokara:

„Ne, veš kaj, Lizika, jaz pa mislim, da sta dva koščka čisto dovolj!“

Pa meni Dragica: „Jaz sem tudi mislila, mamica, pa ni res.“

Večerna molitev

Učitelj: „Zdaj mi pa povej, Moric, kaj tvoj oče in mama napravita, kadar gresta zvečer spat?“

Moric: „Gospod učitelj — to vendar ni vprašanje za prvi razred!“

Na cesti

Gospod: „Paglavec ušivi, kakšne izraze ti rabi...“
 Paglavec (užaljeno): „Vi pa tudi, mladi gospod!“

Chaplin v avtomobilu

Ko Charlie še ni bil tako slaven kakor je danes, se mu je nekoč zgodilo, da so ga zaradi prenapete vožnje z avtom poklicali pred policijskega komisarja. Komisar si mladega moža ogleda od nog do glave, potem pa pravi:

„Zdi se mi, da sem vaš obraz že nekeje videl!“

„Da, da,“ odgovori Charlie pol plaho, pol počaščen.

„Aha, torej se mi je prav zdelo, da sem vas že kaznoval!“

In mu je naložil dvojno kazen.

Kdaj pojdeva sedet?

Zagovornik obtožencu po obsojbi: „Kazen bova pač morala sprejeti.“

Obtoženeц: „Zelo ljubeznivo. Kdaj pa pojdeva sedet?“

Ni mu podoben

Gospa N. dobi sinčka. Njen mož si ga radovedno ogleduje.

„Tak kakor papa. Prav tak kakor papa!“ vzklikajo sorodniki.

„Res,“ odgovori suho gospod N. „Meni pa bi bilo ljubše, če bi bil m e n i podoben!“

Ubogi berač

„Z beračenjem je dandanašnji križ; petdeset let jih bom drugi tedn, pa še vedno nimam vile...“

Einsteinova relativnost

Ko je nemški učenjak Einstein potoval po Ameriki, so ga vprašali, ali se je njegova relativnostna teorija že izkazala kot točna.

„Če bi se to zgodilo,“ je odgovoril Einstein, „poreko v Nemčiji, da sem Nемеc, Francozi pa bi rekli, da spadam k vsemu svetu. Če bi se narobe zgodilo, bi v moji domovini rekli, da sem Žid, Francozi pa bi me proglasili za Nemca.“

Doslovno

„Gospod doktor, vi kot velik prijatelj konj mi boste gotovo znali povedati, ali človeka po dolgem jahanju glava boli?“

„Ne, milostljiva — ravno nasprotno!“

Sovražnik tujk

To je bilo kmalu po koncu vojne, ko so Nemci z velikim navdušenjem odpravljali tujke, zlasti francoske. Načelnika majhne nemške postaje je posebno bodla beseda ‚Pissoir‘. Zato jo je dal kratko malo spraskati z vrat, ker pa zanjo ni vedel primerne nemškega izraza, je dal na vrata napisati: „Za potrebne gospode.“

Pristno mleko

„Koliko mleka vam da krava na dan?“

„Kaj bi rekel! Takole kakih pet litrov!“

„In koliko jih od teh prodaste?“
 „Devet do deset — kakor pride.“

Laganje za stavo

Južni Francozi slove po tem, da imajo kaj bujno domišljijo. Nedavno tega pa je eden izmed njih o priliki „laganja za stavo“ vendarle naletel na mojstra, ki mu je bil kos, bil je to neki Parižan. Marsilčan je namreč pripovedoval, kako strašen je mistral (južnofrancoska burja), ki mu nobeno bitje ne odoli, niti ne sloni v zoološkem vrtu, da niti večnadstropna poslopja niso varna pred njim.

„Tako?“ meni Parižan. „Tudi pri nas v Parizu je bil marec malo vetroven, zato je moral naš policijski prefekt Chiappe celo ceste pribiti, da jih ni veter odnesel.“

Treba je namreč vedeti, da je pariška policija opremila važna ulična križišča z raznobarnimi žebli, ki služijo pešcem za orientacijo, kadar hočejo iti čez cesto.

Moker za ušesi

Dunajski nacijonalist je na pošti v dunajskem delavskem okraju favoriten kupil znamko. Ker ni nikjer videl gobice, da bi znamko omočil, je ves vesel pograbil to priliko, da dá duška svojemu sovražstvu do sedanjega režima:

„Seveda niti gobice za znamke nimajo! Tako svinjsko gospodarstvo!“

„E nikar se zaradi take malenkosti tako ne razburjajte.“ je prijazno odvrnil poštni uradnik. „Počemu sploh gobico potrebujete? Saj si znamko lahko kar za ušesi omočite!“ „Simplizissimus“

Uvidevna bolha

Žena: „Ti, jaz ne morem zaspati — bolha me grize!“

Mož: „Prižgi luč, če te zagleda, gotovo zbeži!“

Žalitev

„He, plačilni, to naj bo telečja pečenka? Taka pečenka je za vsako tele žalitev!“

„Oprostite, gospod — nisem vas hotel žaliti!“

Poštenost

„Ker ste bili tako pošteni, da ste mi prinesli izgubljeno palico nazaj, vam jo podarim. Čeprav je srebrni okov že nekoliko obrabljen, bi dobili na starini vendarle še lep denar zanjo.“

„Nak! Bil sem že pri najmanj petih starinarjih, pa je nobeden ni hotel vzeti!“ „Nebelspalter“

Sanje

Fred: „Snoči se mi je sanjalo, da me ljubite. Kaj naj to pomeni, gospodična Lia?“

Lia: „Da se vam je sanjalo, dragi prijatelj.“ „Star“

Če ima clovek smolo...

„Mene se pa res zmerom smola drži.“ tarna gospod Smolè. „Ali ne sedem zadnjič v gostilni na neki klobuk in se oprostim pri sosedu, ki se razkači in mi prismoji klofuto — potem pa se izkaže, da je bil moj lastni klobuk!“

To se njega ne tiče

Gospod N. sreča gospoda P., ki stanuje njemu nasproti čez ulico, in mu pove:

„Oprostite, gospod... sicer meni nič mar... pa mi je le neprijetno. Glejte... včeraj se sklonim skozi okno in vidim, kako se z gospo poljubljata in... kakor sem rekel, meni to nič mar, ali... kaj ne bi drugič spustili zavese?“

„Ha, ha, včeraj, pravite — saj me sploh ni bilo ves dan domov!“

V roke mora pljuniti...

Brezposelni delavec se prijavi za potapljaška dela. Spuste ga z drugimi delavci vred v morje, da bi s cepinom razdril neko staro konstrukcijo. Ko je na dnu, jame tolči s cepinom po zidu, toda kaj kmalu mu je dosti, zmaje z glavo in dá znamenje, naj ga potegnejo gor. Vprašajo ga, ali mu je postalo slabo, on pa odkima in reče:

„To nič ni — če ne morem pljuniti v roke, mi delo ne gre izpod rok.“ „Domenica del Corriere“

Lahek račun

V neko židovsko šolo pride nadzornik in začne izpraševati učence iz računstva.

„Povej mi, Moric, če potrebujem za hlače poldrugi meter blaga, meter pa je po 124.50 Din — koliko stane tedaj blago za vse hlače?“

Moric: „Gospod nadzornik, vi ste debel in visok gospod, za vas bo poldrugi meter premalo. Potrebovali boste najmanj dva metra. Tudi fin gospod ste in ne boste vzeli blaga po 424.50 Din, ampak rajši vsaj po dve sto dinarjev meter. To dá torej štiri sto dinarjev!“

Nevarna služkinja

Neka Američanka je vzela novo služkinjo, črno iz Centralne Afrike.

„Ali imate radi otroke?“ jo vpraša ob nastopu.

„O, da, milostljiva — toda samo mehko kuhane!“

Zato!

Abel in Mojzes se kopljeta v skupni kabini. Ko se slačita, reče iznenada Mojzes Abelu:

„Ti, tvoje koleno je pa umazano!“

„Strašno čudno — kakor ne bi bil sedem let starjši od tebe!“ odgovori Abel.

Velikonočna

„Kaj pa se jokaš, mala?“
„Tako me trebuh boli — od pi-
ruhov!“

Kaj je to?

„Kaj je tako ko mačka, praska ko mačka, mijavka ko mačka in vendar ni mačka?“

„Nu?“

„Maček!“

Nočni obisk

„Liza, ali ste imeli nocoj obisk?“
„Oprostite, milostljiva gospa — moja babica je bila.“

„Kadar se vrne, ji povejte, da je na zofi pozabila svojo pipo.“

Strah

Rebeka bi rada svojega moža, ki je spet kakor po navadi prišel prav pozno ponoči domov, nekoliko ostrašila. Ko stopi v sobo, se ogrne v rjuho in stopi predenj.

„Kdo si?“ vpraša ves v strahu Natan, njen mož.

„Duh sem...“ odgovori počasi in svečano gospa Rebeka.

„Hvala Bogu,“ se oddahne gospod Natan. „Sem že mislil, da je moja žena.“

Joj, zato!

„Kaj pa tako vihaš nos, Moric — nad čim si se pa prevzel?“

„Nič se nisem prevzel — nov telovnik sem dobil iz starih očetovih hlač, pa se mu še nisem privadil!“

Tovarištvo

Narednik: „Tovarištvo je torej, če drug za drugega nekaj naredi. Ako na primer tvoj tovariš ravno zajtrkuje, njegova puška pa še ni osnažena in se nenadoma oglasi alarm — kaj bi ti storil, Bolha?“

„Njegov zajtrk bi pojedel, gospod narednik, da si moj tovariš lahko še o pravem času puško osnaži.“

Znaki blaznosti

Zdravnik izprašuje Arona, ki se je prišel k njemu preiskat:

„Ali so se v vaši rodbini že kdaj pokazali znaki blaznosti?“

„Da, gospod doktor, pred dvajsetimi leti, ko je moja sestra dala kosarja nekemu milijonarju.“

Žena na odstotke

Bankir Samuelsohn ima prekrasno ženo. Nekega dne mu reče njegov najboljši prijatelj zaupno na uho:

„Kaj si slep, Izak? Tvoja žena ima štiri ljubimce in ti vse to mirno gledaš?“

Nakar odvrne Samuelsohn: „Kaj se pravi mirno gledam — sem pa že rajši udeležen pri dobri stvari z 20 odstotki kakor pa pri slabi s 100 odstotki!“

Doma, v družini

O zardenju

Že Darwin je dokazal, da se kaže čut sramu pri vseh človeških plemenih z rdečico na obrazu; da, celo pri črnih in drugih temnopoltih ljudeh, pri katerih tega skoraj ne moreš zaznati, udari kri v glavo, prav tako kakor dobro vzgojena Evropka tudi v temi zardi, čeprav je v obeh omenjenih primerih izdajalska rdečica prav za prav brez zmisla. Pri črnih, ki imajo brazgotine od rau na obrazu — brazgotine ostanejo kakor znano dolgo časa svetle — lahko opaziš, kako jim barva udari v obraz, ker se brazgotina zalije s krvjo. Svetlopolti ljudje rajši in hitreje zarde; ker se tega zavedajo in bi radi zadrego skrili, jim barva še bolj udari v lice. Pri temnopoltih je izdajalska rdečica manj vidna in zato taki ljudje laglje skrijejo svoje razburjenje.

Drugače pa je čut sramu seveda odvisen tudi od stopnje prirojenega odnosa privzgojenega ostročutja: med tem ko nekaterim ljudem kri komaj rožnato rdeče navdahne lica, bo druge v istih okoliščinah zalila temna rdečica do ušes. Nekateri ljudje zarde do vratu ali do prs, drugi pa v doslovnem pomenu besede od nog do glave. Zdravniki vedo celo povedati o ljudeh, ki so v tem pogledu tako občutljivi, da jim rdečica zalije vsakrteri del telesa, ki ga morajo v svrhu preiskave razgaliti.

Smrčanje

Kdor smrči, ne sme ležati na hrbtu, zglatve mora imeti visoko. Dobro je, če si dá pri zdravniku preiskati nos in žrelo, ker ni izključeno, da je v enem teh dveh organov vzrok hibe, morda samo sicer nedolžen katar, ali pa tudi kaj resnejšega.

Hude sanje

te ne bodo več nadlegovale, če greš spat šele 2½ do 3 ure po večerji. Za večerjo jej samo lahko prebavljive jedi. Leži na desni strani, zglatve imej malo višje kakor je normalno, odeja naj bo lahka in spi v dobro zračen spalnici.

Če ti iz ust diši,

so temu vzrok slabi zobje ali pa obolenje dlesne. Tudi od želodčnih bolezni izvira slab duh iz ust. Ka-

kršen je pač vzrok, si moraš zdraviti zobe, dlesno ali pa želodec. Slab duh se vsaj deloma izgubi tudi s pogostim izpiranjem ust z vodo poprove mete.

Kako pereš volno?

Za pranje belih volnenih oblek razreži beneško milo na drobne koščke, nato jih popari z vrelo vodo in premešaj, da se spene. Ko se ta dovolj ohladi, iztisneš v tej milnici obleko, nato jo v mlačni vodi oplakneš, v senci posušiš in še pol mokro zaviješ v blago in polikaš.

Bela ali sploh svetla volnena blaga se ne skrčijo, če dodaš milnici 1—2 žlici salmijakovca. Blago drgni čim manj.

Črno volno najbolje opereš v prekuhani bršljanovi vodi. Z milom pri tem lahko skopariš, ker se voda rada peni.

Volnena blaga nežnih barv brezhibno očistiš, če jih pereš v mrzli krompirjevi vodi. Za eno obleko računaj 1½—2 kg sirovega olupljenega nastrganega krompirja,

MILO SVILA

popolnoma belo, čisto za:

svilo, volno in fine tkanine;
izborna v toaletne svrhe in
shampooing.

ki ga poliješ z nekaj litri vode. To večkrat priliješ in premešaš, čez 1 uro pa odcediš skozi sukno. Krompirjevo vodo nato s primerno količino vode razrediš in obleko vanjo iztisneš in zmenešaš. Posebno temeljia moraš biti s šivi in robovi. Nato izplakneš v čisti vodi. Pol posušeno obleko zviješ skupaj in jo zlikaš z vročim likalnikom; podložiti moraš blago.

Temna volnena blaga, ki za barvo niso občutljiva, lahko pereš v soda-vodi (mlačni), ki si v njej raztopila nekaj maznega mila. Da se ne skrčijo, dodaš vodi žlico salmijakovca.

Perilo

Snežno belo perilo dobiš na več načinov.

Vodi, kjer namakaš in kuhaš, dodaj nekaj žlic bencina. Paziti pa moraš, da se ti bencin ne vžge.

Pest čistega boraksa skuhaj in prilij vodi za pranje. Ta množina zadošča za 50 litrov vode.

Skupaj s perilom kuhaj nekaj koščkov olupljene limone.

Dobro zdrobljene jajčne lupine so takisto izvrstno sredstvo, ker vsebujejo dosti apnenca. Najprej moraš odstraniti kožico v lupini. Potem lupine stolci v možnarju in daj prah v vrečico, ki jo obesiš v kotel z vrelo vodo.

Porabni nasveti

Zeleni volk se raztopi v močnem kislu.

Zarjavele likalnike drgni s kisom in peskom.

Da se preproge na stopnicah dalj časa drže, jih podložiti na robovih s časopisnim papirjem.

Stene iz cementa smeš prevleči z oljnato barvo šele po dveh letih, ker se cement izredno počasi suši.

Koračne ogrlice očisti v mlačni solni vodi. Potem jih obriši z volneno čunjo in zdrgni, da dobe svoj stari lesk.

Madeže od črnila na tleh odstraniš, če jih umivaš z vročo vodo in salmijakovcem.

Od orehove kožice ali pa od listja rjavave prste umiješ samo z limonovim sokom.

Ocvrte miši

Potrebščine: 4 dkg sirovega masla, masti ali margarine, nekoliko soli, 2 celi jajci ali rumenjaka, 1 jedilna žlica sladkorja, ¼ kg moke, ¼ l mleka, 1 zavojček dr. Oetkerjevega pecilnega praška.

Priprava: Surovo maslo ali mast se pomeša v skledi; polagoma dodajaj jajci ali rumenjaka, sladkor, sol, moko, mleko in pecilni prašek. Testo se deva po žlicah v vročo mast in ocvrte, da postane zlatorumeno. Miši potresi še vroče

s sladkorjem, ki mu je primešana-
ga nekoliko cimta ali dr. Oet-
kerjevega vanilinovega slad-
korja.

Poln želodec, neredna vre-
nja v debelem črevesu, odelost
jeter, zastajanje žolča, bodljaje,
tesnoba v prsih, močno srčno utri-
panje odpravi „Franz-Josefo-
va“ grenčica in zmanjša tudi
naval krvi na možgane, oči, pljuča
in srce. Zdravniška mnenja nava-
jajo uprav presenetljive rezultate,
ki so jih dosegli pri ljudeh, ki mo-
rajo mnogo sedeti, s „Franz-Jo-
sefovo“ vodo. „Franz-Jose-
fova“ grenčica se dobi v vseh le-
karnah, drogerijah in specerijskih
trgovinah.

„Sem samo
pol
človeka“

ČE NIMAM DOBRE KAVE
DOBITE DNEVNO SVEŽE PRAŽENO LE

PRI TVD. B. MOIČH
LUDJANA, VODNIKOV TRG 5.

Tovarna kuvert

Konfekcija papirja

„KVERTA“
LJUBLJANA
Karlovska c. 2, Vojaški pot 1

**Najboljše
tamburice**

Farkaševoga in sremško-
g sistema izdeluje in
raščinja z jamstvom
stara tovarna tamburice

STJEPAN M. GILG
SISAK, 251, Hrvatska.

Cenik tamburic pošljem
na zahtevno za onj. Od-
likovan z dvema zlatima
kolajnama.

Kupon 14 film

J. BLASNIKA NASL.

UNIVERZITETNA TISKARNA

LITOGRAFIJA OFFSETTISK KARTONAŽA

ZALOŽNIŠTVO VELIKE PRATIKE

VREČICE ZA SEMENJE

NAJSTAREJŠI GRAFIČNI ZAVOD JUGOSLAVIJE

IZVRŠUJE VSE TISKOVINE NAJCENEJE IN NAJBOLJ SOLIDNO

USTANOVLJENO LETA 1828

Blagovna znamka

„Svetla glava“

se je obnesla. — Med tisoči znamk, ki se
priglašajo vsako leto, pač ni nobena
postala znana kakor ta. Radi pozornosti,
ki jo vzbuja slika, in radi globokega sv-
lega pomena je postal znak nepozaben.
„Znamka Oetker“ jamči za najboljšo
kvaliteto po najnižjih cenah in radi tega
načela so

Dr. Oetker-jev pecilni prašek
Dr. Oetker-jev vanilinov prašek
Dr. Oetker-jev prašek za pudinge itd.
tako močno razširjeni.

Letno se proda mnogo milijonov zavoj-
čkov, ki pomagajo „prosvitlenim“ gos-
podinjam postaviti v kratkem času na mizo
tečne jedi. Marsikatera ura se je prihra-
nila, mnoge nevolje radi slabega kipenja
močnikov je izostalo.

Otroci se veselijo, če speče mati Oet-
kerjev šartelj, in v otroški sobi ni ničesar
boljšega, nego je Oetker-jev puding s sve-
žim ali vkuhanim sadjem ali s sadnim so-
kom.

Pri nakupu pozor na to, da se dobe
pristni Dr. Oetker-jevi izdelki, ker se č-
sto ponujajo manj vredni posnetki.

**Dr. Oetker-jev
vanilinov sladkor
je najboljša začimba**

za mlečne in močnate jedi,
pudinge in spenjeno smetano,
kakao in čaj,
šartlje, torte in pecivo,
jajčni konjak.

Zavoček odgovarja dvema ali trem
strokom dobre vanilije.

Ako se pomeša ½ zavojčka Dr. Oet-
ker-jevega izbranega vanilinovega slad-
korja z 1 kg finega sladkorja in se dasta
1 do 2 jajčni žlici te mešanice v skode-
lico čaja, tedaj se dobi aromatična, okusna
pilača.

**Dr. Oetker-jevi recepti
za kuhinjo in hišo**

prinašajo izbrlo izvrstnih predpisov za pri-
pravo enostavnih, boljših, finih in kalifnel-
skih močnatih jedi, šartljev, peciva, tort
i. t. d.

Za vsako obitelj so največje
važnosti, ker najdejo po njih sestavljena
jedila radi svoje enostavne priprave, svo-
jeza odličnega okusa in svoje lahke pre-
bavljivosti posod in vedno pohvalo gos-
podinj — tudi onih, ki stavijo večje za-
hteve — in ker je, kakor je pokazala iz-
kušnja, vsako ponesrečenje tudi pri za-
četnicah izključeno.

Oetker-jevo knjigo dobite zastonj pri
Vašem trgovcu; ako ne, pišite naravnost
na tovarno

DR. OETKER, MARIBOR.

199.-

Vrsta 1245—63

Čevljiček na zaponko s polvisoko peto iz rjavega semiša z usnjatim okrasom ali pa v različnih modnih barvah.

199.-

Vrsta 1805—15

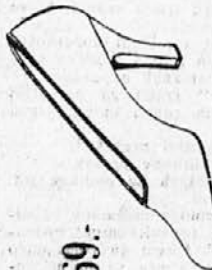
Praktični dekolirani čevljički s polvisoko usnjato peto, izdelani iz finega boksa rušene ali svetle moderne barve z okusno zaponko.

199.-

Vrsta 5605—27

K pomladanski oblecki za izprehod si nabavite ta lepo razen satinskih in atlasnih črnih in drugih barv prinašamo za poletje izdelan čevljiček iz belega rips-platna za lahko poletno oblečko.

69.-

Vrsta 9175—03

Razen satinskih in atlasnih črnih in drugih barv prinašamo za poletje izdelan čevljiček iz belega rips-platna za lahko poletno oblečko.

199.-

Vrsta 9675—38

Kako Vam ugajajo ti lepi čevljički? Okrasili smo jih okusno s kombinacijami različnih barv. Pridite, da Vam jih pokažemo.

129.-

Vrsta 3922—00

Športni čevljiček za dečke iz rjavega boksa z okrasnim jezikom. Podkovan z žeblički iz medu. /a šola in izlet.

59.-

Vrsta 2651—05

Prodajamo jih iz boksa in laka za isto ceno. Omogočite svoji deci, da se ji nožice pravilno razvijejo.

Velika noč

praznik pomladi, veselja in ljubezni, je samo enkrat na leto. Pričakajte jo v naših krasnih čevljih. Pripravili smo nove modele, nove barve in nov kroj, nove pete in novo obliko. — Vse te novosti Vas bodo iznenadile. Pridite v trgovino, pomerite in prepričajte se!

Bata

169.-

Vrsta 1937—22

Vi, ki ste izpostavljeni strapacem, potrebujete za pomlad lažje čevlje. Evo jih s trpežnimi gumijevimi podplati, po neverjetno nizki ceni.

249.-

Vrsta 6627—08

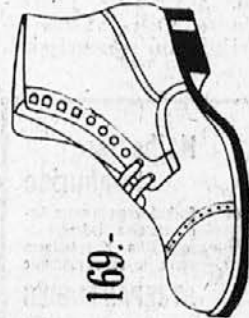
Eleganten udoben čevljiček za otmenega gospoda. Športniki na terenu in na tribunah ne morejo biti brez čevlja te oblike.

249.-

Vrsta 6637—11

Ce nosite obleko iz angleskega boksarja, ne morete biti brez te oblike športnega čevlja, ki je izdelan iz najboljšega boksarja in okrašen z okusnimi luknjicami.

169.-

Vrsta 3967—22

Moski čevlji iz la boksa za štrpaci, z okovanimi podplati. Trpežni so in udobni in ne žulijo ne noge ne žepa.

249.-

Vrsta 9677—22

Prijubljen čevlji naših kupcev. Izdelan iz najfinejšega boksa z lahkimi usnjatim podplatom in gumijevo peto.